

**DUHOVNO
ŽIVLJENJE**

LA VIDA ESPIRITUAL

December 1979

IZDAVA
SLOVENSKA

TENEMOS UNA NUEVA LEY

Muchas veces se confunde la Ley cristiana con una especie de "código" o "recetario" moral, donde figura lo que se debe, y sobre todo, lo que no se debe hacer. Así la Ley se convierte en algo antipático y hasta insoportable, en evidente contradicción con la enseñanza de Jesús.

Es verdad que la Ley transmitida por Dios a su Pueblo por medio de Moisés tenía un carácter más bien preceptivo y negativo. Todos hemos oído hablar de "los diez Mandamientos" y sabemos que la mayor parte de ellos son de carácter prohibitivo. Era la Ley de la Antigua Alianza, y por lo tanto, una Ley imperfecta y provisoria.

Pero nosotros pertenecemos a la "Nueva" Alianza y hemos recibido una "nueva" Ley, la Ley del Espíritu que Dios infundió en nuestros corazones. Y esa Ley es el amor. Por eso san Pablo recordaba a los primeros cristianos que nuestra fe en Jesús nos ha liberado de la antigua Ley, no para hacer lo que se nos ocurra, sino para que nos convirtamos en **servidores los unos de los otros, por medio del amor.**

Pregovori o soncu

Sonce vzhaja in zahaja dobrim in zlim. (slovenski)

Kdor ima slabe oči, ne sme gledati sonca. (slovenski)

Ker ga je sram tega, kar je videlo čez dan, sonce zvečer zardi. (ameriški)

Najboljše sonce je tisto, ki me greje danes. (španski)

Sonce ne sme za goro iti,

dokler človek svojemu sovražniku ne odpusti. (slovenski)

Naj se kaka reč tako skrije,

poprej ali kasnej jo gotovo sonce obsije. (slovenski)

Ko ne bi bilo oblakov, se ne bi veselili sonca. (irski)

Sonce sveti na travo in na cedro. (perzijski)

Ako bi sirot ne bilo, žarko sonce ne bi svetilo. (slovenski)

Pregovori o vodi

Voda ni nikoli tako čista, da se ne bi skalila,

pa tudi ne tako kalna, da se ne bi očistila. (slovenski)

Ne meči kamenja v vodnjak, iz katerega si pil. (arabski)

Voda veliko prinese, pa tudi veliko odnese. (slovenski)

Voda je dober sluga, a slab gospodar. (slovenski)

Če si padel v vodo, se ti ni treba bati dežja. (ameriški)

Bolje razlita voda kot razbit vrč. (afriški)

Plitva voda se hitro skali. (slovenski)

Tiha voda globoko dere. (slovenski)

Voda vse opere, samo sramote ne. (slovenski)

DUHOVNO ŽIVLJENJE

Leto 46

December 1979

Za božične praznike voščimo vsem svojim dragim naročnikom, bralcem, prijateljem in sodelavcem z besedami našega nepozabnega škofa Rožmana:

„Božična skrivnost nam odkriva vrednost življenja.

Morda res ni vredno živeti samo zaradi lepote zemeljskega življenja, zaradi udobnosti, bogastva, časti in podobnih razlogov, posebno če kdo vseh teh minljivih stvari v življenju ni deležen.

Absolutno vrednost pa ima nadnaravno življenje, ki ga je Jezus vcepil v naše naravno življenje.

V Betlehemu rojeni Zveličar je to nadnaravno življenje vsem pridobil in ga vsem ponuja.

Da bi to božično darilo Jezusovo vsi sprejeli, ga zvesto čuvali in tako živeli življenje, ki ima večnostno vrednost, to je moje božično voščilo.“

Uredništvo in uprava Duhovnega življenja

Bog na vidiku

Zemlja je na svoji poti okrog Sonca nekaj časa zelo oddaljena in nekaj časa veliko bliže. Kako vesoljsko bitje, ki bi z zvezd opazovalo Zemljo v trenutku, ko se oddaljuje od Sonca, bi mislilo, da se mu ne bo nikoli več približala in da se bo vso večnost oddaljevala od njega.

Če pa bi to bitje nekaj časa počakalo, bi opazilo, da opisuje Zemlja na svoji poti okrog Sonca blag zavoj in da se bo kmalu obrnila k Soncu nazaj, kakor se bumerang vrača v roke tistega, ki ga je vrgel.

Podobno se dogaja v zgodovini človeškemu duhu v njegovem odnosu do Boga. V nekaterih obdobjih je razširjena „mržnja do Boga“. Ob begu pred vsem, kar je božje, se veliki kontinent — Bog — skoraj skrije za horizontom. Končno pa vedno pridejo časi, ko se nad razburkanimi valovi pojavijo obrisi božanskega obrežja. Takrat se zazdijo ljudem nedopovedljivo privlačni, kakor nedotaknjena obala še neznanega sveta.

Tudi naš čas je takšen. Z izvidniškega jambora se že razlega vzklik: „Bog je na vidiku!“

Prva sveta noč

Popisovanje vsega cesarstva je moralo biti za rimskega cesarja izredno važno: po njem bodo določili višino davkov, finance so pa za vsako oblast življenjska žila. Da rimski cesar ni vedel za preprosto mlado Judinjo, ki bo morala v visoki nosečnosti zaradi tega njegovega odloka na naporno pot iz Nazareta v Betlehem, je jasno.

Za mlada zakonca pa je nastalo s cesarjevim odlokom vprašanje, ki nikakor ni bilo nepomembno. Ko sta tehtala vse možnosti,

sta se odločila za to, da gresta oba na pot. Ali ju je k tej odločitvi vodila tudi stara napoved preroka Miheja, da bo Odrešenik rojen v Betlehemu, ne vemo.

Odrinila sta zdoma: tri, štiri dni dežja, vetra in blata, saj je cesar dekretiral štetje za v čas, ko ljudje niso imeli dela na polju. Brez osliča si je njuno potovanje težko misliti: ne le da je Marija zelo težko hodila, s seboj

Jezusovo rojstvo
(Federico Barocci)

je bilo treba nesti tudi brašno za več kot teden dni in vse za otroka.

V Betlehemu sta razočarana ugotovila, da v edinem prenočišču, ki je bilo na voljo, zanju ni bilo prostora: ali je bilo tistih nekaj sob ob prelivanju ljudi zaradi popisovanja že zasedenih — skupna ležišča itak niso zaradi vsak čas pričakovanega rojstva prihajala v poštev — ali pa so bile tiste sobe za njun žep predrage.

Kaj storiti? Naj sta si še tako razbijala glavo, drugega jima ni preostajalo kakor zateči se v eno izmed bližnjih votlin, ki je bila zaradi lepe noči slučajno prazna; živali so prečule noč zunaj na pašniku. Odločitev jima je gotovo narekovala tudi z vso naglico prihajajoča ura rojstva.

Zanimivo bi bilo videti njune priprave na veliki dogodek? S čim sta si svetila? Ali je bilo vsaj za silo čiste slame v votlini, Mariji za ležišče? Ali pa je bilo treba s čim drugim improvizirati zasilno posteljo? S čim? Ali je bilo blizu kaj vode?

Eno je gotovo: božji Sin se je rodil kot človek v tako revnih razmerah, da so se v teku zgodovine le redko ponovile.

Če pomislimo, da je Bog sam izbral takšne razmere za rojstvo svojemu Sinu — kaj drugega si ni mogoče misliti — potem je dal s tem svetu lepo lekcijo: zunanje kulise ne tehtajo spričo večnega bogastva, ki prihaja na svet, prav nič, pa res prav nič.

BOŽIČ

Tam v goščavci, v mali štalci svetla lučca že gori.

Tam Marija si povija lepo dete Jezusa.

K njej priseda, dete gleda sivi starček Jožef svet, z nogo giblje dete ziblje, sveto dete Jezusa.

Narodna

Mlada mati je vsa sijoča od globokega veselja povila otroka v preproste plenice, ki sta jih prinesla s seboj, in ga položila v jasli. Te so tako neobičajno ležišče za dojenčka, da bodo lahko služile pastirjem kot spoznavno znamenje, po katerem bodo našli novorojenega Odrešenika.

Pastirji so prenočevali pod milim nebom skupaj s čredami in so se čez noč vrstili na straži pri njih. Naenkrat jih je ovila božja luč s svojo svetlobo, tako da jim je šel srh po telesu. Uzrli so angela, ki jim je dejal, naj jih ne bo strah, ampak nasprotno, naj se razveselijo: v bližnjem Betlehemu se je rodil božji Sin, Odrešenik vseh ljudi.

Božjemu glasniku so se pridružili še drugi angeli s pesmijo o slavi Bogu in miru ljudem, kar oboje se z Gospodovim prihodom na zemljo pričinja.

Če se vtopimo v sporočilo svete noči in ga z vero sprejmemo, imamo res vse razloge za veselje, mir in srečo, pa naj bodo zunanje okoliščine našega bivanja še tako neugodne.

Praznovanje adventa in božiča v družini

Pravilno obhajanje cerkvenih časov in praznikov odločilno vpliva pri razvoju otrokovega življenja po veri. Kdor ne zna več praznovati, mu manjka nekaj, kar ga napravlja za človeka. Neobhodno potrebno je, da se v družinah pravilno obhajajo cerkveni časi in prazniki. Brez tega je verska vzgoja majhnih otrok težko prizadeta.

Pri vsakem praznovanju pa morajo starši uvesti otroke v smisel praznika. Za praznike mora biti vse lepo in slovesno: prostor, obleka, razpoloženje, vedenje. Praznovanje naj bo vedno skupno. Manjkati ne sme slavnostni obed, za katerega niso bistvena izbrana jedila in pijače, temveč lepo razpoloženje. Poudari ga kratek „nagovor“ o prazniku in program, ki je podoben obredu. O večjem praznovanju ne sme manjkati medsebojno obdarovanje. Veselo razpoloženje se seveda ne sme izroditi v pretirano veseljačenje.

ADVENT

Advent je čas, ko se pripravljamo na rojstni dan Jezusa Kristusa. Starši naj poskrbijo, da bo advent za majhnega otroka veliko versko doživetje. Kjer je na-

vada, da spletejo doma adventni venec, naj se ta navada nadaljuje. Kjer tega ni, bi bilo priporočljivo, da bi jo vpeljali. Okrogli zeleni venec z gorečimi svečami se otroku vtisne neizbrisno v spomin. Otroci naj pri pletenju venca sodelujejo tako, da podajajo smrekove vejice. Tudi luč na adventnem vencu naj otroci doživijo. Preden prižge oče za prvo adventno nedeljo prvo svečo na vencu (in prav tako naslednje nedelje, ko prižge dve, potem tri in končno štiri sveče), je primerno, da molimo, še bolje, zapojemo na primer „Kralja, ki prihaja, pridite molimo“, ali „Jezus pridi“ in podobno. Za njim ponovi vzklik vsa družina. Otrok bo doživel: temo in luč — ob ugasnjeni in prižgani sveči. Pri tem se bo seveda opredelil za luč, ki je zanj že sama po sebi tako privlačna. Podzavestno se bo pri tem opredelil za dobro. Pri otrocih, ki so stari nad tri leta, dopolnjujemo doživetje ob adventnem vencu s pripovedovanjem o Gospodovem oznanjenju (angel pri Mariji), o potovanju Marije in Jožefa v Betlehem, o iskanju prenočišča, o neusmiljenosti nekaterih ljudi ter o ljubezni Boga, ki je poslal svojega Sina na svet, da nam poma-

ga. Tak otrok bo že znal ločiti hudobijo od dobrote. Ne more pa doumeti resnice o izvirnem grehu; zato mu o njem ne pripovedujemo, ker bi ga to zmedlo. Ob ugasnjeni sveči bo doživljal praznino življenja brez Boga ter ob goreči sveči bogastvo življenja z Bogom.

Enak ali še večji vzgojni učinek dosežejo starši ob pripravljanju jaslic. Adventne večere izrabijo za popravljanje hlevca, jaslinskih kipcev, zbiranje gradiva za jaslice itd. Ob popravljanju hleva se bo otrok učil skromnosti, ob ovcah ubogljivosti, ob pastircih spoštovanja do drugih, ob Mariji in Jožefu izvrševanja božje volje ter ljubezni do Boga in bližnjega, ob pripravi jaslic pa božje ljubezni do nas. Iznajdljivi starši bodo znali ob vsaki jaslič-

ni podobi povedati veliko spodbudnega in to naobračati na krepostno življenje otroka. Da ne bodo jasli pretrde, naj bodo do božiča postlane z obilno slamo, ki naj si jo mali otroci prislužijo s svojo ubogljivostjo in dobrimi deli. Vsak večer se v družinskem krogu starši pomenijo z otroki, koliko slam so čez dan zopet pripravil za Jezusovo ležišče. Morda so s svojo neubogljivostjo celo zapravili že prej zbrano slamo. Podobno bodo otroci radi zbirali majhne kamne, s katerimi bo tlakovana pot do hlevca. Če bodo otroci prizadevni, bo pot do božiča v vsej dolžini zgrajena. Adventnim večerom je potrebno dati slovesno razpoloženje. Vsa družina naj bo zbrana pri mizi, na kateri naj bodo predmeti, potrebni za jaslice. Tedaj naj bosta ra-

dijski in televizijski sprejemnik zaprta. Vsa družina naj poje adventne pesmi, med katere spadajo tudi prve kitice pesmi „Poslušajte vsi ljudje“. Zelo učinkovite so tudi kratke molitve v obliki prošenj, na primer „Jezus pridi“. Vse te priprave so naravnane na Odrešenikovo rojstvo. Pri tem naj starši pazijo, da Odrešenikovega imena ne popačijo. Naj ne pripovedujejo otrokom o „Jezuščku“. Ob takim izrazu bo otrok sprejel Odrešenika kot ubogega nebogljenčka. V njem se ne bo porodilo čustvo spoštovanja in odgovornosti pred Nekom, od katerega se čuti odvisnega. Za svojo religioznost pa prav tega potrebuje. Namesto izraza „Jezušček“ naj rečejo starši „Dete Jezus“.

MIKLAVŽ

Eden najpomembnejših praznikov za otroka v adventu je god sv. Nikolaja. Ob tem praznovanju naj bi se naučil deliti dobrote. K temu ga spodbuja prav zgled svetega škofa, ki je vsako življenjsko priliko porabil, da je bližnjemu naredil veselje in mu pomagal. S starodavnim predstavljanjem Miklavža, ki je pri nas še vedno v navadi in ga v novejšem času zopet pospešujejo celo duhovni vzgojitelji, pa lahko otroku glede njegove religioznosti povzročimo nepopravljivo škodo. Otrok sprejme z mešanimi občutki Miklavža, ki mu ga starši ali vzgojitelji predstavijo kot svetni-

ka, ki je prišel iz nebes. Podzavestno podvomi v njegovo dobroto, ko le-ta našteva njegove napa-ke, zahteva, da pred njim dokaže znanje molitvic in drugih spretnosti, če hoče dobiti majhen dar, ter ga sramoti, mu preti in grozi s „parkljem“. Svetniški škof iz Smirne ni pomagal na tak brutalen način. Od težko preizkušanih mlinarjevih hčerk ni izsiljeval molitvic ter raznih obljub. Tak način predstavljanja Miklavža prinaša za otroka slabe posledice, saj bo ob Miklavžu in njegovih pomočnikih — hudičih — doživljal le strah in tesnobo, pozneje pa odpor in nezaupanje do tistih, ki so ga v njegovi religioznosti varali. Če otrokom sv. Miklavža prav predočimo, pa vseeno niso prikrajšani za veselje.

Več dni pred svetnikovim godom naj starši pripovedujejo otrokom o dobrih delih sv. Miklavža. Kdor posnema sv. Miklavža, bo prejel pri Bogu plačilo v nebesih, ki ga svetniški škof že uživa. Na njegov god dobri ljudje naredijo še posebej mnogo dobrih del. Obdarujejo druge ljudi, zlasti revne, bolne in otroke. Kakor sv. Miklavž ni hotel, da bi ga ljudje hvalili, in je darove delil nepoznan, tako delijo tudi danes dobri ljudje darove nepoznani. Zato si na god sv. Miklavža nadevajo obleko, kakršno je nosil svetnik. Potem jim, ker jih ne poznamo, rečemo Miklavž. Seveda pa more biti Miklavž le tisti, ki je zares dober in ima rad Boga in

vse ljudi. Majhni otroci bodo ob pogovoru sami ugotovili, kdo bi v njihovi družini mogel biti Miklavž: noben drug kot oče ali mama. Otrok ne bo motilo, če bi oče vpričo njih oblekel Miklavževo obleko. Ko bo stal pred njimi v škofovi obleki, se ga ne bodo bali, in ne imeli o njem napačne predstave, temveč bodo vsrkali vase njegovo dobroto, bogovdanost, prijaznost in ljubeznivost. Ob taki predstavi „Miklavža“ otroci ne bodo zahtevni glede darov, pač pa bodo skušali sami Miklavža v njegovih krepostih posnemati. Koliko nepopisne radosti bodo do-

živeli, če jih bodo starši spodbudili, naj bodo tudi oni sami „Miklavži“ ter si darove, ki so jih prejeli, medsebojno izmenjajo, ali jih podarijo revnim, bolnikom in drugim potrebnim. Starši naj jih spodbujajo, da se bodo „Miklavža“ tudi igrali, to je, eden naj ima vlogo Miklavža, drugi so obdarovanci, kar delajo izmenjaje. Na ta način glede Miklavža nikoli ne bodo doživeli razočaranja, ki se ob napačnem načinu praznovanja njegovega godu prej ali slej kot razkrinkana prevara boleče zareže v otrokovo notranjost. Pri občutljivih otrocih gre to notranje razočaranje tako daleč, da bodo podvomili o vsem, kar so jim starši ali vzgojitelji pripovedovali o Bogu, nebesih, svetnikih in o vsem, kar zadeva njihovo srce. Zato proč z varanjem, kajti varati nima nihče pravico, četudi bi hotel s tem doseči kaj „dobrega“.

Nasprotno pa bodo otroci, ki bodo doživljali miklavževanje po zgoraj navedenih smernicah, obogateni z resnico in obvarovani pred razočaranjem. Ne bodo se hvalili, koliko jim je prinesel sv. Miklavž iz nebes, temveč pripovedovali, kako lepo so obhajali Miklavžev večer, pri katerem so vsi sodelovali. Seveda ne sme pri miklavževanju manjkati tudi slovesna večerja, ki je popestrena z značilnimi Miklavževimi darovi: jabolki, orehi, posušenim sadjem in sladkarijami. Po večerji naj bo skupna večerna molitev z zahvalo Bogu, ki nam je dal sv. Miklav-

ža. Svetniku bi se lahko priporočili z besedami: „Sv. Miklavž, tvoj god smo tako lepo praznovali. Hvala ti! Pomagaj nam, da te vedno posnemamo in tudi sami drugim pomagamo ter delamo veselje, kakor si ga delal ti!“

BOŽIČ

Višek božične dobe je rojstni dan našega Gospoda Jezusa Kristusa. Uvod v božič je sveti večer. Kar doživlja otrok ob godu ali rojstnem dnevu svojega brata ali sestre, bi moral doživljati ob praznovanju Jezusovega rojstnega dne.

Središče otrokovega doživljanja so jaslice, ki jih je pripravljala družina skoz ves adventni čas. Postavljene naj bodo v tistem stanovanjskem prostoru, v katerem se mudijo otroci večji del dneva. Nekaj ur pred začetkom svetega večera naj se mali otroci v tem prostoru ne zadržujejo, da bo oče ali kak drug odrasel družinski član do kraja izdelal že začete jaslice, pripravil luči in morda postavil tudi božično drevesce, pri čemer pa naj prav jaslice pritegnejo središčno pozornost otrok. Medtem pomagajo otroci materi pospravljati in krasiti stanovanje, nato pa odidejo skupaj v cerkev po blagoslovljeno vodo. Mimogrede naj bi mati z otroki obiskala kakega bolnika, ostarelega ali reveža, mu vpričo otrok kaj podarila ali ga povabila, naj pride k njim obhajati sveti večer.

Domače obrede svetega večera je treba čim bolj izrabit. Obhod s kajenjem in škropljenjem z blagoslovljeno vodo po stanovanjskih prostorih naj oče ali mati začne ta z besedami: „Jezusa rojstni dan praznujemo“, ali podobno. Mali otroci naj imajo v rokah smrekove vejice ali svečke. Med obhodom je za majhne otroke najprimernejše petje pesmi: „Poslušajte vsi ljudje...“, katere več kitic so se otroci naučili že v adventnih večerih. Obhod se konča v prostoru, v katerem so jaslice. Prižgane naj bodo le jaslične luči in luči na božičnem drevescu. Jasli naj bodo še prazne. V nje naj polože otroci slamice, ki so jih s svojo pridnostjo zbrali, ali pa postavijo pred hlevček zbrane majhne kamne za pot. Potem oče prebere evangelijsko poročilo o Jezusovem rojstvu (Lk 2, 14), mati pa položi v jasli kipec Deteta Jezusa, ki ga je nosila že pri blagosloavljanju stanovanja. Vsi skupaj naj bi sedaj zapeli: „Sveta noč, blažena noč...“ Nato naj bi skupaj še odmolili kratko zahvalno molitev. Potem naj bi šle prižgali sobne luči. Starši naj z božičnimi darovi ne pretiravajo. Tudi naj ne pripovedujejo otrokom, da jih je prinesel „Jezušček“. Karkoli bi otroci dobili, naj del tistega podarijo revežem in osamljenim, na primer ostarelim tetam itd. Če bi se svetonočni večerji v družinskem krogu pridružil še povabljen siromak, ki bi ga tudi obdarili, bi pripravili

otroku veliko doživetje. Začutil bi, da je tudi on poslan osrečevati druge, kakor je nas s svojim rojstvom osrečil Kristus.

PO BOŽIČU

V dnevih po božiču naj se otrok veliko mudi pri jaslicah. Starši naj ga pustijo, da bo prestavljal jaslične kipce, saj mu s tem lahko omogočijo obilo plemenite vzgoje. Če je na primer prevrnjena ovčica, ga spodbudijo, da jo pobere in ji pomaga. S tem si pridobiva čut usmiljenja do živali in prav tako do ljudi. Ko vidi v jaslicah podobo kruljavega pastirja, ga pomakne k hlevčku, „ker ne more sam hoditi“ itd. Jaslice pa morajo biti čimbolj evangeljske, naravne, brez navlake. Ob jaslicah naj se otrok navadi skromnosti in odpovedi. Starši naj se ob njih pogovarjajo o dobroti, pa tudi o zlu trdosrčnosti. Tudi v cerkev naj ga vodijo občudovati jaslice, prav tako v druga stanovanja. Pri vsakem obisku naj otrok izvrši dobro delo. V cerkvi naj na primer spusti denar v nabiralnik za lačne otroke, se pogovarja z Jezusom. Na obisk k sosedom naj nese priboljšek ali igračo.

Tudi na dan nedolžnih otrok naj bi majhne otroke, tudi take, ki še ne hodijo, peljali v cerkev, kjer bodo pri njim namenjenem bogoslužju počastili božje Dete in mu za uboge otroke prinesli darila: igrače, obleke, obutev, slikanice itd.

Drugi sveti večer (staro leto) ter tretji sveti večer (večer pred praznikom sv. treh kraljev) naj obhajajo starši podobno kot prvi sveti večer skupaj z otroki v družinskem krogu in ne po zabaviščih izven doma. Kako lepa je navada, da oče in mama ob začetku novega leta blagoslovita otroke z znamenjem križa, medtem ko jim želita božje varstvo in pomoč. Tudi otroci naj napravijo staršem znamenje križa. Prav tako naj oče po blagoslovu stanovanja na tretji sveti večer na stanovanjska vrata napiše začetnice imen sv. treh kraljev z ustrezno letnico. S primerno razlago bodo otroci doumeli, kako naj skoz vse leto kot modri z vzhoda živijo v hrepenjenju po Jezusu — Bogu.

Vse lepe navade, ki smo jih prevzeli od svojih prednikov in imajo versko vsebino, obdržimo in jih posredujmo malim.

Medškofijski pastoralni svet

Ostanite trdni in zvesti, pogumni in vedri — in kakor nam je mati nekoč ob slovesu dejala: Na Boga ne pozabite! V tej misli: Z Bogom in Bog Vas blagoslovi!

Škof dr. Gregorij Rožman

Božično razmišljanje

Spet je božič. Gotovo je, da se mu vsakdo približa na svoj način, s svojim razpoloženjem, zakaj vsak izmed nas ima svoje probleme, svoje težave, pa tudi svoja veselja in svoje sreče. Tako nas je Bog ustvaril, vsakega posebej, vsakega s svojo osebnostjo — nismo skupna gmota, nismo čreda. Božja volja je, da vsak človek kakor oseba gre skozi življenje, se ustavlja ob lepih in žalostnih časih — skupno pa nam je, da smo vsi otroci božji in da smo bratje in sestre svojemu božjemu Bratu, ki se bo rodil na sveti večer.

Življenje, dragi prijatelji, je čudovita pot svetega večera, skozi veliki teden do Vstajenja. To je človeška pot, je pot vsakega izmed nas. V času tolikih razkolov, ugibanj, debat, mnenj in misli, ki pretresajo ne samo svet, temveč Cerkev samo, je prav, če se v božični misli vsaj za hip dotaknemo tega, kar je v Cerkvi tako boleče in je na poseben način zvezano z božično skrivnostjo. Majhen otrok je bil, ki je dvignil Heroda, pa dvignil tudi Modre v Aziji. Heroda zato, da je sklical pismouke, da bi iz pisem dognali, kje naj bi bil otrok rojen, Modre zato, da so ga prišli počastiti. Majhen otrok je bil, ki je povzročil morijo na Herodov ukaz, povročil beg svete Družine v Egipt.

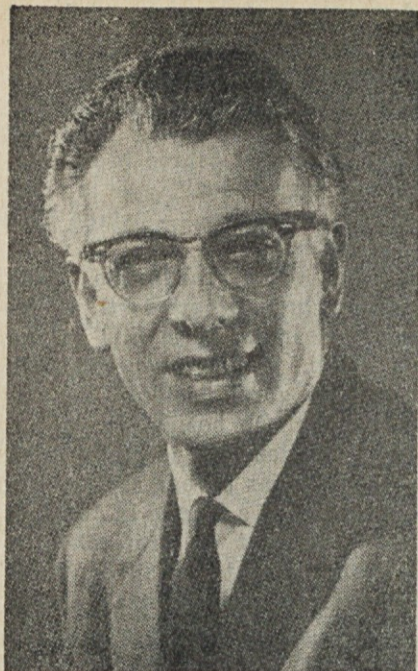
...Kako podoben čas je danes. Otrok, vprašanje, naj se rodi ali ne, je postal središče spora. Dolge debate, odpori in spori so se dvignili v sami Cerkvi, dvignil se je glas papeža, dvignili pa tudi glasovi, ki medejo, ki tarejo, ki uničujejo.

Naj bo prva misel v tem našem kratkem božičnem razmišljanju ta, da vsak otrok, ki pride na ta svet, prinese s seboj tudi božično srečo, da prinese s seboj na svet dih božji, ki je nova duša, da prinese s seboj pozdrav božji in nas brez besede, samo s svojim pogledom in z malimi rokami prepričava, da je življenje, čeprav marsikdaj težko, čeprav pozneje marsikdaj skrivljeno, zamotano in zverženo, vendar največja dobrina in tako sveta, da bi o njej smeli govoriti samo z najbolj izbranimi besedami in ne tako, kakor se o življenju danes marsikdaj govori tudi med nami kristjani.

Naj bi bila to naša prva misel nocoj. Stojmo trdno s Cerkvijo in obnovimo našo trdnost ob skrivnosti svetega večera.

Da se je Kristus rodil, se je moral dopolniti čas.

Poglejte, dragi prijatelji, imamo svoje misli, imamo ideje, imamo velike načrte. Za vse to se borimo, za vse to delamo, molimo in marsikaj žrtvujemo. In vendar se

nam zdi, da se iz vsega le malo, skoraj nič ne rodi.

Kako strašno dolgo je judovski narod čakal na Odrešenika, koliko rodov je odšlo v skalne grobove, koliko trpljenj in muk je šlo čezenj.

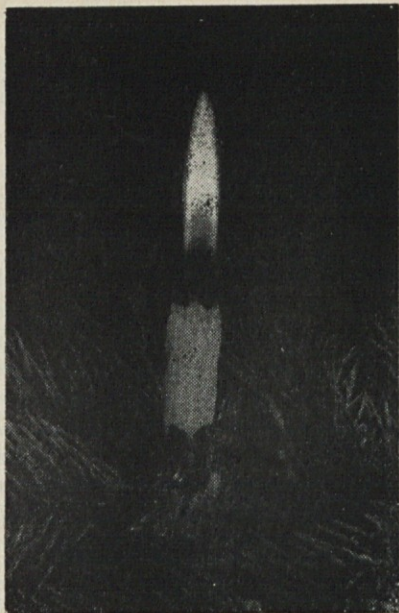
Moral se je dopolniti čas. Ko se je ta dopolnil, se je izpolnilo pričakovanje, se je sen uresničil, je prišlo, kar so rodovi čakali.

Sveti večer je velik praznik potrpljenja, velik praznik zaupanja in velik praznik trdnega prepričanja, da se ničesar, kar je z večnostjo zvezano, ne zgubi, niti najmanjši drobec. Ne ena sveta želja, ne en sam dober vzdih, ne

ena sama solza. Ne delo tistih, ki so umrli, ne delo tistih, ki žive, ne delo siromakov, ne delo uboge vdove in ne delo brezmočnega bolnika.

Za vse, kar delamo, za vsako najmanjšo stvar je treba, da se čas dopolni. Bog ve zanj, Bog ve za moment, za najbolj pravi moment in ukaže kali, da požene. Naša velika tragika, dragi prijatelji, je v tem, da smo zemeljsko napravili, kar je v bistvu sveto, da nas je čas pripravil do tega, da vidimo Boga in njegove odločitve samo še v Cerkvi in ne več v vsakdanjem življenju. Ne pride nam več v zavest, da brez božje volje ne moremo ne moliti, ne skleniti rok k molitvi, da ne moremo napraviti niti koraka. Pustili smo, da sami nase gledamo kakor na stroje, ki mu je že mogoče zameniti srce in ledvice, nekoč morda celo možgane. Zgubili smo smisel za božjo pričujočnost, ki je povsod, ki daje rožam cvesti in veneti, ki odreja čas setvi in žetvi, rojstvu in smrti.

Za vse se mora dopolniti čas, ki je v Bogu od vekomaj. Ta občutek, dragi prijatelji, mora v nas spet zrasti, do tega čutenja se moramo spet dokopati. Prepričani moramo biti, da se dopolni čas za naše osebne misli in načrte in da se dopolni čas tudi za želje in hrepenenja narodov. Če bi to imeli vedno pred očmi in od svoje strani napravili, kar moremo, koliko laže bi živeli in koliko srenejši bi bili. Pa je v nas vseh

doma mu postane materialni svet in njegove dobrine višje kakor duhovni. Tisto, kar človeka dela plemenitega, iz njega izginja, hrepenenje po materialnih dobrinah raste in počasi ostane brez tistega, kar tako čudovito sije iz prvega svetega večera — ostane brez preprostosti.

Tako težko razumemo, toda ostane: **brez preprostosti ni resnice**. Resnica, ki je bila rojena na slami, je bila preprosta. Ob njej niso goreli lestenci, ne zlate oljenke. Ob božiču, če ga hočemo res doživeti, je treba duha vpogniti v čas prvega svetega večera, treba je z Marijo in Jožefom hoditi od vrat do vrat, občutiti bridkost od vrat odgnanega človeka, doživeti skrb in strah noseče matere, ki ve, da je njena ura blizu in nima kam iti. Vse to je treba prenesti na ljudi, ki se jim danes isto godi, treba je v preprostosti duha spoznati in občutiti, da so na svetu tudi še danes Marije in Jožefi, ne sveti, kakor ta dva, toda ustvarjeni za dobro besedo, za odprta vrata, za pomoč, za podporo, za usmiljenje. Vsi ti nosijo Boga v sebi kakor Marija takrat.

ista ihta: komaj se nam misel rodi, že hočemo, da je uresničena, v meso odeta, ko niti ne vemo, če je res donošena in zrela za življenje. Koliko manj sporov, očitanj in preneglih sodba bi lahko bilo!

Čas se mora dopolniti. Če bomo znali priti do tega spoznanja, bodo vsa naša dela mirna, bolj dognana, ne bomo nestrpni, ne bomo čakali na čudeže — videli bomo: ko se čas dopolni, pride, kar želimo in na kar čakamo.

Naj bo to naša druga misel.

Nekaj čudnega je v človeku. Rojen je v preprosti zibelki matrinega telesa, vsak pride v čas, ko želi prerasti svojo majhnost, ko se mu zdí, da mora tekrovati s tistimi, ki nekaj imajo in lena-

Preprostost je največja luč. Ob njej ugasnejo luči vseh filozofij, ki jih je človek napletel v stoletjih. Kdor sodi v preprostosti, se ne zmoti velikokrat, zakaj sodbe so krive takrat, ko jih narekuje napuh.

Predstavimo si nocoj preprostost prvega svetega večera. Po-

mislimo, da bi bil Bog lahko rojen v lepi hiši velikega duhovnika, v hiši spoštovanega pismonuka, ki je poznal staro zavezo od pike do vejice. Pa je vendar Bog hotel, da je božična luč zagorela nad ovčjo stajo, da so angeli sklenili krog nad skalno votlino.

Preprostost je velik nauk božiča. Vseh čednosti smo potrebni, toda v današnjem času nobene bolj kakor čednosti preprostosti. Saj smo jo nekoč bolje poznali, po taboriščih, ko nismo nič imeli in smo bili veseli ob majhnem, že ob tem, da smo sploh živeli. Ni bilo velikih želja, ne velikih hrepenenj in tako strašno jasno nam je tedaj bilo, da se dan začenja po božji volji in konča po božji volji. Zdaj v napuhu mislimo, da je vse, kar imamo, naše delo; zdaj živimo, kakor da na tem ljubem svetu ni več taborišč, da so bila samo tedaj, ko smo bili mi reveži. Mislimo, da dan začenjamo mi in da ga mi končamo.

Tako strašno piškavo je posta-

lo naše mišljenje. Čudovito mečemo okrog sebe modrost in mislimo, da je vse to, kar se je spočelo v naših glavah, čisto zlato. Besede napuha so z zlatom po-barvane pleve. Svetijo se, toda prazne so. Nimajo duha, zakaj duh polni samo besede v preprostosti govornjene. Edina modrost je preprostost, preprostost srca in preprostost mišljenja.

Naj bi bila to tretja misel za sveti večer, dragi moji. Vsem, ki ste tukaj, vsem, ki so vam dragi, voščim žegnane božične dni in iskreno želim, da bi nam bile žegnane vse ure v novem letu, proti kateremu gremo. S tega mesta pa naj v duhu misli in voščila nas vseh gredo do vseh Slovencev, kjerkoli žive, doma ali po svetu, da bi nas božični prazniki res združevali in da bi nas skupnost in povezanost vodila skoz novo leto, da bi laže hodili in srečnejše potovali.

(Na božičnici DSPB
v Clevelandu 21. decembra 1968)

Vtisnite si v spomin sledeča navodila, ki vam jih iz očetovskega srca dajem na pot:

1. Vse dni svojega življenja imejte Boga pred očmi!
2. Imejte ljubezen in usmiljenje med seboj!
3. Molitev pridno gojite!
4. Marijo častite!
5. Angelom varuhom se priporočajte!
6. Zakramente redno prejemajte!

Dokler bom živ, bom molil za vas in vas blagoslavljal, kjer koli boste. Na svetu se morda ne bomo več videli, toda na svidenje pri Bogu! Z Bogom!

Škof dr. Gregorij Rožman, 7. oktobra 1947.

Vabilo z zlatim trakom zvezde

Švrkni z menoj
kozarček veselja nocoj:
ozvezdja vseh štirih letnih časov žarijo.
Božji Sin postal je Človek!
Mamo ima Marijo!

V jasli poglej:
vesoljstev Gospod je, ki spi!
Le sova Mu z gnezda vej uspávanko poje.
Veter nosi tiho mimo
z morskih skladišč zaboje.
Vstopi kar z mano:
saj sva sošodniška stran!
Marija v vdolbini v steni pere perilo.
Jožef naju čaka —
v vzhodu se še ne bo zdanilo.
Če pa se Ti mudi, (da Ti noč ne zbeži,)
da srkneš le kapljico
vesele temine...
Pridi kdaj nazaj — po praznik.
Božič nikdár ne mine!

Vladimir Kos

Za Božič se odpro nebeška vrata

Za Božič se odpro nebeška vrata,
naj se tudi vsa zemeljska odprejo!
K Jezusu že hiti angelska truma zlata,
naj tudi ljudje k njemu privrejo.

Za Božič se zasveti na nebu repatica,
naj se še na zemlji vse luči prižgó.
Angeli niso preslišali božjega klica,
naj tudi človeška srca se mu odpró.

Za Božič se pojoči angeli veselijo
in božično drevo se praznično blesti.
Za Božič naj še zemljani k jaslicam hitijo,
Tam Jezus smehlja se in blagoslov deli.

Milena Merlak

Zadnje jaslice

„Eden od svetih Treh kraljev je padel,“ je dejala mati, ko je v sivem januarskem dopoldnevu sedela ob oknu. Nisem bila takoj pozorna na njene besede. Ker pa je molčala, sem jo pogledala. Ozirala se je na svoje papirnate, raztegljive jaslice na mizici med oknoma. Res, sveti Trije kralji — eden je bil le priklonjen, mi je postalo tako čudno. „To so njene zadnje jaslice, vsa živi z njimi, poslavlja se od njih,“ zarezalo me je, nisem si je več upala pogledati. Čutila sem, da sedi nekaj korakov proč kot čuteč otrok.

Moje zemske oči so se uprle še enkrat v materine jaslice, v jelkovo vejo za njimi, v oljno luč. Oči duše pa so se zagledale tako daleč. Objela me je bridka lepota in padla mi je na otrdelo srce kot žareča iskra.

Takrat sem se naglo spomnila prvega božiča, ki sem ga praznovala proč od domače družine. Izrezala sem si iz trdega papirja Marijo in ji pobarvala haljo sinjemodro, svetemu Jožefu vijoličasto, v jaslice pa sem položila Jezuščka iz voska, ker si ga nisem upala narisati. Osliček in voliček sta bila siva in nerodna. Toda božični praznik je kljub temu prišel k meni, poln skrivnosti. Potrkal je na duri srca, daroval mi je posvečene spomine na dragi dom in prinesel nazaj otroški čas:

Jezus je bil v mojih jaslicah.

Nekaj let pozneje je mati položila na mizo skrbno zavite kipe domačih jaslic: „Na, odnesi domov, da ne boš imela tako revnih jaslic.“ Nič ni pomagalo, morala sem jih vzeti. Tako nam je otrokom razdelila svoje in naše spomine, in od takrat dalje si je vsako leto postavila zase jaslice iz papirja.

Prišla so leta, ko je mati začela nekako slabeti, tanjšala se je in manjšala. Zazdelo se nam je, da živi le še s trdno, močno voljo. Hotela nam je biti še dalje opora, sama tako pomoči potrebna. Vsakega posebej nas je spremljala v bojih sveta in duše, še naprej trpela skrito — v njenih lepih očeh je domovalo toliko pomaganja.

„O svečnici mi boš nesla blagoslovit svečo stare mame,“ me je prosila mati, ko je tisto zimo prvič poležkavala že od vseh svetih sem.

Ko je prišla svečnica, sem odvila staro, rumeno, lepo zavito voščenko in jo nesla o večernem mraku k blagoslovu v tisto cerkev, kjer smo nekoč otroci doživljali toliko prazničnega duha. Ah, bilo je v cerkvi med množico tudi toliko zelo starih oseb, ki so držale prižgane sveče ob blagoslovu. — Luč blagoslovljenih sveč naj ne sveti samo zunaj, temveč naj tudi v naši notranjosti vedno gori luč — blagoslovna molitev

me je dramila iz puščobe, zdelo se mi je, da je mati z menoj, bili sva eno. Ko sem prišla zvečer z blagoslovljeno svečo k njej, je naročila: „Ne pozabite mi prižgati te sveče, kadar bom umirala!“

Jaslice je prihodnje dneve še zadrževala in šele po prvi predpostni nedelji smo jih smeli pospraviti.

Tako rada je videla, da sem se pomudila ob njej molčé in da je nisem vpraševala kot vsakdo, ki je vstopil: „Kako je? Je kaj bolje?“ Dobro se je zavedala, da je slabo, vsak opomin na to jo je zelo prizadel. Včasih jo je obiskala kakšna svetlejša urica, obudili so se ji spomini, rahlo, potihoma je povedala kaj iz svojega dolgega življenja; najraje se je pomudila v svoji prvi mladosti, ob starših in svoji stari materi, v starodavnem šumu in življu velikega doma, ob poštnih vozovih, v pisanih semanjih dnevih, na romanju na svete Višarje, ko je po zapadel sneg do kolena.

Še naprej je vsa slabotna posedala ob oknu, tako se je čutila sorodna življenju zunaj, bližja naravi, drevesom prek dvorišč in včasih o mraku robu meseca, ki se je prikazoval nad mestnim kotičkom kot tolažnik.

Mimo je šla pomlad, pomudilo se je kratko poletje.

Matere ni več.

Ko je drevesom zašumelo suho listje, je odšla brez slovesa. Bila je že preslabotna, da bi se poslavljala. Neusmiljeno kratki so nam

bili dnevi, ko smo še lahko gledali njen mrtvi obraz, tako mil in tako resen. — Ko bi jo mogli ohraniti, da bi jo imeli vedno med seboj — smo vzklikali in pozaljali, kako velike trume ljudi so si v vseh časih želele obdržati vsaj mrtev lik svojih dragih.

Prihajajo sveti adventni dnevi. Spominjam se materinih zadnjih jaslic: njeni sveti Trije kralji so me takrat opozorili, da odhaja. Bili sva veliki prijateljici, ker pa sem vedela za njeno smrt, sem se lahko počasi, skozi vse leto trgala od nje. V tistem času še nisem vedela, da bo mati ostala tako blizu.

Mihaela Jarc

Vseslovensko romanje v Rim

Med 15. in 19. oktobrom je bilo vseslovensko romanje v Rim, ki ga je organiziral tednik „Družina“. Koliko je bilo romarjev? Vatikanski dnevnik „L'Osservatore Romano“, ki je že v četrtek 19. oktobra popoldne takoj objavil papežev govor v slovenščini, kakor tudi pozdrav nadškofa Pogačnika, pravi, da je bilo pri avdienci 4.500 ljudi. Nekateri sodijo, da jih je bilo pet tisoč, saj so se romarjem, ki so prišli v Rim pod okriljem „Družine“, pridružili še drugi od vsepovsod: iz Trsta, Gorice, Benečije, Kanalske doline, Koroške, iz izseljenstva (Evropa, Kanada, ZDA itd.). Vsekakor je bilo to najštevilnejše romanje Slovencev v Rim. Duhovnikov je bilo pri avdienci nad 200, enako tudi narodnih noš. Veliko je bilo tudi redovnic.

Vodstvo romanja je računalo, da bo sv. oče s Slovenci tudi maševal. Šele v ponedeljek 15. oktobra, ko so bili že vsi na poti, se je zvedelo, da bo sv. oče sprejel Slovence v posebni avdienci, a da ne bo z njimi maševal. Torek in sredo so rojaki izrabili za ogled večnega mesta. Vsi so zaporedoma obiskali tudi Slovenik.

Avdienca za Slovence

V četrtek 18. oktobra malo pred 13. uro je prišel papež Janez Pa-

vel II. v avdienco v dvorano Pavla VI., kjer so ga z navdušenjem in prisrčnostjo sprejeli naši romarji. Ko je sv. oče potem, ko je premnogim stisnil roko, ljudi pozdravljal in nagovarjal, prišel na oder, je pozdravil škofo in jih objel. Po latinsko jih je pozdravil „Hvaljen Jezus“, se pokrižal in dal besedo ljubljanskemu nadškofu Pogačniku. Nato je govoril sv. oče, ki je po petju očenaša (v latinščini in slovenščini) s škofi podelil blagoslov. Po nagovoru je kronal sliko brezjanske Marije in sprejel darove, ki so mu jih izročili predstavniki v narodnih nošah: originalno kopijo v barvah Brižinskih spomenikov, ki so jo prav za to priložnost pripravili v Münchnu, kjer se Brižinski spomeniki tudi hranijo; papežev portret, delo kiparja Goršeta, komplet plošč slovenske cerkvene glasbe, prvi zvezek aktov slovenske cerkvene zgodovine, zadnji letnik Družine, Ognjišča in Mavrice, slovenski pušeljc in nekaj steklenic briškega pikolita.

Pozdrav nadškofa Pogačnika

Sveti oče!

Srčna radost nas navdaja in v čast si štejemo, da smo deležni te avdiencie, prav posebej še zato, ker smo prvič pred papežem, naslednikom sv. Petra, ki duhovno

izhaja iz dediščine sv. bratov Cirila in Metoda, naših skupnih apostolov blagovestnikov vse družine slovanskih narodov. To je za nas vse kakor poseben dar božje previdnosti.

Po zgledu sv. bratov Cirila in Metoda je ostal slovenski narod skoz stoletja zvest Kristusu in Cerkvi. Jasno nam pričuje o tem njegova često razburkana zgodovina; in to večkrat sredi težkih preizkušenj in sredi silnih težav, ko je narod moral trpeti zaradi svoje zvestobe Kristusu v Cerkvi, v njenem univerzalnem občestvu. Vaša pastirska služba, ki jo je dal Kristus Cerkvi v osebi apostola Petra, je znamenje in središče te edinosti in tega občestva, ki je duhovno in vidno obenem.

Pred vami smo, da se vam zahvalimo za celotno ureditev slovenskih škofij v slovenski metropoliji, ko je koprška administratura postala redna škofija.

To romanje se vrši ob petindvajsetletnici našega tednika „Družina“, ki je edini verski tednik v Jugoslaviji in ki si šteje v čast, da sme med svojimi naročniki na prvem mestu imenovati prav vas, sveti oče. „Družina“ je organizirala to romanje; v njem so prisotni zastopniki vseh naših župnij.

Hkrati obhajamo tudi tisočletnico Brižinskih spomenikov, ki so najstarejši pisani dokument ne le slovenskega, temveč tudi slovanskega pismenstva. Po vsebini so

vseskoz religioznega značaja, so zapiski molitev, spomenik vere in kulture obenem.

To vero naših dedov želimo poglobiti in utrditi, ko obiskujemo grobove sv. apostolov Petra in Pavla ter rimskih mučencev.

Našo krajevno Cerkev, sveti oče, je vedno prevečala globoka ljubezen in duhovna povezanost z rimskim škofom, ki je Petrov naslednik in Kristusov namestnik.

Vsi naši verniki goreče molijo za vas, sveti oče, naj vam sveti Duh Kristusov vselej pomaga izpolnjevati vaše poslanstvo.

Molite za nas, sveti oče, da bo naša krajevna Cerkev v vesplošnem občestvu zares znamenje in sredstvo odrešenja za vse ljudi: da bo zares Kristusova Cerkev, ki je, kot je zapisano v vaši encikliki „Redemptor hominis“ (čl. 13 in 14), vsa v službi človeka po Kristusu: „Jezus Kristus je prvenstvena pot do Cerkve... in vsa pota vodijo k človeku“, h konkretnemu, edinstvenemu človeku z vso njegovo problematiko.

Zato vas prosimo za vaš apostolski blagoslov.

Papeževe besede

Sv. oče je takole odgovoril na nadškofov pozdrav:

Hvaljen Jezus!

Predragi bratje in sestre!

Z iskrenim veseljem in hvaležnostjo sprejemam vas Slovence, ki ste te dni prišli v Rim na narodno romanje z vašimi škofi na

čelu. Vas vse očetovsko pozdravljam kot predstavnike plemenitega naroda, ki je vreden vsega spoštovanja in ljubezni. Dobro vem, da ste Slovenci med prvimi slovanskimi narodi sprejeli krščansko vero pred več kot dvanajstimi stoletji. Za ta neprecenljivi dar pokristjanjenja, ki je postalo vir tako izrednih sadov, se z vami vedno zahvaljujem Bogu.

Želim obenem izraziti priznanje in pohvalo vašemu narodu za nepretrgano zvestobo Apostolskemu sedežu v Rimu, ki je ostala neokrnjena v teku stoletij kljub vsem preizkušnjam, ki ste jih morali prestati. Bodrim vas, da z neomajnim zaupanjem vztrajate na isti poti živega in neustrašenega evangeljskega pričevanja.

Moj pogled se obrača tudi na bodočnost vašega cerkvenega občestva. Zato postaja moja beseda goreč poziv, da vedno bolj poživite v vas dar svetega krsta. Posebno vam polagamo na srce, da primerno skrbite za duhovniške poklice, tako da bo slovenska Cerkev imela vedno dovolj gorečih duhovnikov. Ne bom se spuščal v podrobnosti te vzvišene naloge. Zanja ste odgovorni predvsem vi, dragi škofje in duhovniki.

Zdi se mi vendar primerno poudariti temeljno vlogo družine, bodisi v krščanski vzgoji otrok, bodisi v velikodušni skrbi za rast duhovniških in redovniških poklicev. Srčno spodbujam prav posebno vse duhovnike, da vztrajno z navdušenjem in apostolsko preda-

nostjo služite Cerkvi in se posvečate pastoralnim dejavnostim, ki so vam lastne, v popolnem občestvu in vdanosti škofom, ki so v prvi vrsti odgovorni za cerkveno organizacijo in versko življenje v škofiji. Le tako bo zavzetost posameznikov gotovo obrodila dobre in bogate duhovne sadove.

Vem, da proslavljate letos četrtrstoletni obstoj medškofijskega tednika „Družina“. Srčno želim, da bi to glasilo tudi v bodočnosti svobodno vršilo svoje predragoceno vzgojno in informativno versko poslanstvo. Slovenci katoličani bodo tako imeli ustrezno sredstvo, da se vedno bolj zavestno vključijo v življenje vesoljne Cerkve. Veseli me, da pri tem uspešno sodeluje s svojimi oddajami Vatikanski radio.

Vam vsem najprizračnejše želim za Cerkev v Sloveniji in za ves slovenski narod vedno večjega napredka, s pomočjo vsemočnega Boga in našega Gospoda Jezusa Kristusa ter pod materinskim vodstvom božje Matere, Kraljice Slovencev, tako na človeški kot na krščanski ravni, v blagor tudi celotne družbe, v katero ste vključeni.

Vsak dan naj vas spremlja moj posebni apostolski blagoslov, ki ga iz srca podeljujem vam in vsem, ki so vam dragi.

Romarji so se popoldne pod vodstvom svojih škofov in duhovnikov zbrali v baziliki sv. Pavla — zunaj obzidja, k slovesnosti, kateri je predsedoval velik prija-

Tretje apostolsko potovanje papeža Janeza Pavla II.

Papež Janez Pavel II. je od 29. septembra do 7. oktobra obiskal Irsko, Organizacijo združenih narodov in Severno Ameriko. To je bilo tretje daljše potovanje sedanjega svetega očeta. Prvo je bilo v Mehiko v januarju, drugo na Poljsko v maju in juniju.

Na tem romanju, ki je trajalo devet dni, je Kristusov namestnik preletel 15.000 km in imel 73 govorov. Spremljale so ga milijonske množice ljudi. Svet kaj takega še ni doživel.

Kratek pregled apostolskega potovanja papeža Janeza Pavla II. je v glavnih potezah naslednji:

Sobota, 29. septembra: odhod iz Rima in prihod na Irsko

Papež je ob sedmi uri zjutraj odšel iz Vatikana. S helikopterjem se je odpeljal na rimsko leta-

telj Slovencev kardinal Bertoli, ki je bil pred drugo svetovno vojno tajnik apostolske nunciature v Beogradu.

Z njim so maševali vsi 4 slovenski škofje, Pogačnik, Jenko, Grmič in Lenič in okrog 200 duhovnikov.

lišče „Leonardo da Vinci“. Spremljali so ga kardinal državni tajnik Casaroli, namestnik, španski nadškof Martínez Somalo, prefekt papeške hiše Jacques Martin in še nekaj drugih. Na letališču so ga sprejeli kardinali, 15 po številu, med njimi kamerleng Bertoli, dekan Confalonieri, predsednik italijanske vlade Cossiga in številni zastopniki.

Janez Pavel II. je poln dobre volje povedal, zakaj se odpravlja na to potovanje. Na Irsko so ga povabili irski škofje ob 100-letnici Marijinega svetišča v Knocku. Ob tej priložnosti bi se rad Irceem zahvalil za zvestobo veri in gorečo misijonsko dejavnost. Želel pa bi tudi omiliti ozračje napetosti in nasilja. V Severno Ameriko pa odhaja na povabilo glavnega tajnika Združenih narodov dr. Kurta Waldheima in da izpolni želje severnoameriških škofov. Vse želi potrditi v veri.

Ob 8.12 je letalo s sv. očetom zapustilo Rim. Ob 9.48 je dospelo na ljubljansko letališče. Pričakovano ga je 50.000 Ircev, med njimi primas kardinal O'Fiaich s škofi, predsednik države Hillery, predsednik vlade Lynch z ministri.

Po pristrčnih pozdravih in po-

ljubu irske zemlje je papež odšel v hišo apostolskega nuncijskega.

Ob 12.06 je bila v velikem mestnem parku sv. maša. Prisostvovalo ji je nad 1.300.000 ljudi. V govoru med mašo je poudaril, da je kakor nekoč sv. Patrick slišal glas Irske in se mu odzval. Ko je pohvalil tisočletno zvestobo irskega ljudstva krščanstvu, je spregovoril o nevarnostih, ki pretijo vsemu svetu. Materializem najrazličnejših oblik želi zasvojiti človeka, pod izgovorom svobode ljudje ne spoštujejo več življenja. Mnogi opravičujejo nasilje in tiste, ki ga izvajajo. Pot iz te zagate pa je Kristus. V govoru je nadalje še poudaril pomen maše in zakrament sv. pokore, na katerega številni pozabljajo.

Popoldne je odšel v mesto Drogheda. Ob 17. uri je bila tam sv. maša, kateri je prisostvovalo 300.000 ljudi. Nagovoril je vse „može in žene, ki so kakorkoli vpleteni v nasilje.“ „Na kolenih vas prosim,“ je dejal, „da se vrnete na pot miru.“ Nato je razčlenil razloge nasilja na Severnem Irskem. „Tragični dogodki, ki že leta povzročajo zaskrbljenost in sejejo sovraštvo, nimajo korenin v različnosti veroizpovedi. Ne gre za vojno med katoličani in protestanti, saj oboji izpovedujejo vero v Kristusa in iščejo navdihov v evangeliju. Poiskati moramo resnične razloge za to dramatično borbo. Po imenu moramo naštetati sisteme in ideologije, ki so

zanjo odgovorni. Ideologija prevratniških podvigov ne more primesti resnične koristi vašemu narodu in človeštvu...“

Ob 20. uri se je papež vrnil v Dublin. Obiskal je predsednika države v njegovi rezidenci, po vrnitvi v apostolsko nunciato je sprejel predsednika vlade Lyncha, nato pa še diplomatski zbor. Pozno zvečer se je v dominikanskem samostanu srečal s predstavniki raznih veroizpovedi, s časnikarji in številnimi škofi.

Nedelja, 30. septembra:
v Dublinu, v Galwayu in v Knocku

Drugi dan bivanja na Zelenem otoku, kot Irsko imenujemo, je sv. oče ob 6.45 uri zapustil nunciato in šel na obisk 300 bolnih otrok. Ob 8.10 je na vrtu nunciature sprejel Poljake, med njimi tudi svojega naslednika v Krakovu kardinala Macharskija. Svojim rojakom je priporočil zvestobo narodu in izročilom, Bogu in Mariji z Jasne gore.

Nato je s helikopterjem odšel v mesto Galway. Med potjo je pristal v znamenitem samostanu v kraju Clonmacnois. V Galwayu, duhovnem središču Irske, je papeža navdušeno sprejelo nad 300.000 mladih s petjem, ploskanjem in zastavami. V govoru je papež ponovil svoje zaupanje v mladino.

Pred govorom v OZN v New Yorku so otroci sv. očetu podarili cvetje

Popoldne je bila slovesnost v Marijinem svetišču v Knocku, ki letos obhaja 100-letnico obstoja. Pri maši je bilo nad en milijon ljudi. V govoru je povedal, da je prišel na cilj potovanja. Izpolnil je še eno številnih romanj k Mariji, ki jih je začel v mladosti in nadaljeval kot škof in kardinal. Marijina božja pota so vedno središča, kraj srečanj z ljudmi in z Bogom. Mariji je posvetil irski

narod. Njej je izročil tudi veliko bolečino irske vojske.

Zvečer je posebej sprejel irske škofo. Dejal jim je, naj s pristnostjo svojega življenja neprestano pričujejo Kristusa. Posebej jim je položil na srce skrb za mlade. Priporočil jim je trpljenje s trpečimi, in sočutje z žalostnimi. Govoril je še o skrbi za laiški apostolat in za svetost in trdnost družine.

Ponedeljek, 1. oktobra: odhod iz Irske, prihod v ZDA

Zadnji dan bivanja „v deželi svetnikov“ je papež imel še mnogo dela. Iz Dublina je zgodaj zjutraj odšel v mesto Maynooth, kjer je sprejel okrog 2000 duhovnikov, 4000 redovnic in več deset tisoč laikov. Nato se je s helikopterjem odpeljal v mesto Limerick. Sv. maši je prisostvovalo 250.000 ljudi. Govoril jim je o krščanski družini.

Na mednarodnem letališču v Shannonu so se od njega poslovili najvišji predstavniki države in Cerkve. Čez ocean ga je pripeljalo letalo Boeing 747, ki nosi ime sv. Patricija.

Janez Pavel II. je stopil na ameriška tla v Bostonu, velemestu, kjer je nad dva milijona katoličanov. Na letališču ga je čakala velika množica, med njimi vsi ameriški kardinali in škofje, žena ameriškega predsednika Rosalynn Carter in številni državni zastopniki.

Rosalynn Carter je v pozdravnem nagovoru dejala: „Zganili ste svet, kakor ga ni doslej zganil še nihče pred vami. Z velikim veseljem vas sprejemamo in skupaj z vami molimo, da bi nam vaš obisk prinesel novega duha sožitja in miru. Vsi Američani, ne glede na versko prepričanje, vas imamo radi.“

Papež se je z izbranimi besedami zahvalil za sprejem. Po obisku stolne cerkve sv. Križa je bi-

la maša v mestnem parku, kateri je prisostvovalo nad pol milijona ljudi. Papež je dejal mladini: „Vsako srečanje z vami je zame posebno odkritje. Povsod postavljate življenjsko važna vprašanja in terjate odgovor. Odpreti se želite vsemu, kar je resnično. Ne bojte se napora, ki ga zahteva pošteno delo. S Kristusovo pomočjo in s podporo iskrene molitve boste lahko odgovorili božjemu klicu ter se izognili vsem skušnjavam sveta.“

Torek, 2. oktobra: govor Združenim narodom

New York, v katerem je okrog dva milijona katoličanov, je papeža sprejel nad vse slovesno. Prvo srečanje z množicami je bilo v Battery Parku v newyorški četrti v Manhattanu. V govoru je dejal: „Ideal svobode naj bo gonilna sila za vse države in narode sveta“.

Opoldne je sv. oče govoril pred zastopniki 153 držav. Vsa mesta v dvorani so bila zasedena, prazni so bili samo prostori za albansko in južnoafriško zastopstvo. Papeža je velika dvorana sprejela stoje in s ploskanjem. Pred govorom sta ga sprejela glavni tajnik ZN Kurt Waldheim in predsednik zasedanja Tanzanijec Salim Hamed Salim. Otroci raznih ras pa so mu podarili cvetje.

V enournem govoru pred zastopniki članic ZN je papež povedal veliko načelnih misli o mi-

Skupina igralcev veseloigre „Zlato tele“ Jožeta Vombergarja, ki je bila v Našem domu v San Justu na obletnico Našega doma v nedeljo 14. oktobra 1979 v režiji Frida Beznika in s scenografijo Toneta Oblaka (foto Marko Fink).

ru in sožitju med narodi, bil pa je tudi čisto določen, zlasti ko je govoril o miru na Bližnjem vzhodu, o razločkih med bogatimi in revnimi, o razorožitvi in človekovih pravicah, med katerimi je posebej omenjal pravico do verske svobode.

Med drugim je dejal: „Listino o človekovih pravicah so plačali s svojim trpljenjem in življenjem milijoni naših bratov in sester. Storiti moramo vse, da ta cena ne bi bila plačana zastonj. Pogosto srečujemo takšne družbene ureditve, ki človeka zaradi uporabe teh svoboščin obsojajo, če ne po črki, pa vsaj z dejstvom, da postajajo ljudje državljani drugega ali tretjega razreda.“

Popoldne, ko se je na Yankee Stadionu srečal z nad 60.000 ljudmi, je govoril o svobodi, miru in pravičnosti.

Sreda, 3. oktobra: v Philadelphiji

Tudi v Philadelphiji, ki je bila naslednja postaja na njegovem potovanju, je svoje govore uglasil na temo svobode.

Med mašo v Logan Cerclu je med drugim dejal: „Leta 1760 je v tem mestu zadonela beseda svobode. Svoboda naj bo načelo politične in družbene ureditve, v odnosu do oblasti in v medčloveških odnosih. Svoboda ne prenese žalitve pravic sočloveka; med te-

meljne pravice pa spada tudi prava častiti Boga.“

V Philadelphiji, ki jo vodi kardinal Krol, poljskega rodu, je papež obiskal več cerkva. V semenišču sv. Karla je duhovnike pozval k zvestobi Kristusu in Cerkvi. Dejal jim je: „Človeško dostojanstvo zahteva od vas, da to besedo držite, da držite obljubo kljub vsem težavam in skušnjavam, ki so pred vami.“ V Civic Centru je govoril 25 tisoč duhovnikom in bogoslovcem ter redovnikom in redovnicam. Govoril je o duhovništvu kot poklicu za druge, kot znamenju Kristusove ljubezni do človeka. Poudaril je vrednost celibata. „Cerkev še vedno misli, da je primerno, da duhovniki na ta način živijo za druge.“

V ukrajinski cerkvi, kjer so ga zelo slovesno sprejeli, je govoril o zvestobi apostolskemu sedežu.

Četrtek, 4. oktobra: v Des Moinesu in v Chicagu

Naslednja postaja je bila mesto Des Moines v državi Iowa, ki je izrazito poljedelska. Papež je tako na poseben način hotel počastiti kmete. Dejal jim je: „Vi kmetje ste prejeli dar od Boga. Pripravljate hrano milijonom ljudi in jih tako varujete lakote“. Ob sklepu pa je pribil: „Pridite h Kristusu in ne boste nikoli lačni“.

Na chicaškem letališču, kamor

je dospel ob sedmih zvečer, ga je pozdravila ogromna množica.

Petek, 5. oktobra: v drugem največjem poljskem mestu

Petek je posvetil Chicagu, mestu, v katerem živi nad milijon ljudi poljskega porekla.

Najprej je obiskal poljsko župnijo Prvih mučencev. Po maši se je v semenišču srečal s škofi. Pohvalil je zavzemanje škofov za neločljivost zakona, njihovo nasprotovanje ideologiji kontracepcije, splavu in evtanaziji. Govoril je tudi o ekumenizmu. Poudaril je potrebo po spovedi in povedal, da je natančno določeno, kdaj je dovoljeno skupno obhajanje zakramenta sprave.

Zvečer je bila sv. maša v parku ob Michiganskem jezeru. Ljudi se je zbralo nad poldrug milijon. Česa takega Chicago še ni doživel. Nagovor po evangeliju je papež posvetil vprašanjem evangelizacije.

Sobota, 6. oktobra: v Beli hiši

Iz Chicaga je papež prišel v Washington. Na letališču so ga pričakali podpredsednik Mondale, zunanji minister Vance, predsednikov svetovalec Brzezinski in eden predsednikovih sinov.

Z letališča je najprej odšel v stolnico, kjer je maševal in pridikal o Mariji, od katere se mora-

mo učiti upanja, da bomo upali tudi takrat, ko je po človeških merilih vsako upanje zaman.

Nato je sv. oče odšel v Belo hišo. „To je zgodovinski dan, dan veselja za vse Američane“, tako je predsednik Carter pozdravil papeža na vrtu pred Belo hišo.

Janez Pavel II. je izrazil veselje, da je prvi papež, ki uradno obiskuje ZDA. Upa, da bo obisk koristil miru in spoštovanju človekovih pravic.

Sledil je enourni pogovor v predsednikovem uradu. Razpravljala sta, da je treba dati podporo vsem mednarodnim dogovorom, ki se zavzemajo za spoštovanje človekovih pravic in njegovega dostojanstva. Govorila sta nadalje o beguncih, o pravični razdelitvi dobrin, o miru...

Iz Bele hiše je papež odšel na obisk v sedež Organizacije ameriških držav.

**Nedelja, 7. oktobra:
zadnji dan v ZDA**

V nedeljo, 7. oktobra, je papež obiskal največjo ameriško cerkev, posvečeno Brezmadežni. Srečal se je z redovnicami, s študenti in profesorji katoliške univerze v Washingtonu. Zvečer je bila masa na trgu pred ameriškim kongresom.

V poznih urah se je po uspelem apostolskem potovanju vrnil v Vatikan, kamor je došel v ponedeljek zjutraj.

Tretje apostolsko potovanje Janeza Pavla II. bo z zlatimi črkami zapisano v zgodovini katoliške Cerkve. Bo svetla luč Irski, Združenim državam Severne Amerike in OZN ter vsemu človeštvu, ki stoji na pragu leta dva tisoč.

A. S.

IZKRIVLJENO PRENAŠANJE POLJSKE TV OBISKA JANEZA PAVLA II. V SVOJO DOMOVINO

O čudovitem sprejemu, ki so ga papežu pripravili ob njegovem obisku Poljske milijoni rojakov, smo poročali v eni prejšnjih števil. Tu opozarjamo na neki drug vidik obiska: na ponarejanje rešnice s strani državne televizije, kot je o tem poročal nepristranski zahodnonemški časopis *Süddeutsche Zeitung* (5. jun. 1979):

Papež roma po Poljski osam-

ljen. Mož v belem talarju pozdravlja in maha z razprostrtimi rokami, ki vabijo v prazno. Kadar mahuje, sam pri bogočastnem opravilu, na široki ploskvi ogromnih lesenih odrov, ga gleda od stene hiše v ozadju nekaj privržencev, in kadar govori nevidnemu občinstvu, je čuti vljudno ploskanje, kot da bi ga odigrali s traku. Le sem in tja je moč za nekaj se-

kund videti peščico pobožnih nun ali starih ženic, ki vročično ploskajo, kot bi hotele nemočno zadržati to slovesno propadanje neke zaostale Cerkve sredi modernega sveta socialističnega napredka. Za te slike, ki jih je zadnje dni mogoče videti na poljski televiziji, zaslužijo televizijski snemalci neke vrste „zlato lečo“, nagrado za popolno izkrivljanje resnice.

Politična režiserska knjiga za kazanje slik je vsem očitna: poglavar mednarodnega cerkvenega občestva in šef neznatne državnice uživa vso uradno gostoljubnost in lahko tudi opravlja bogočastje, kolikor ga je volja. A občanom neke socialistične dežele vendar ni do tega! Kvečjemu posameznim še živečim ostankom iz preteklih časov in morebiti peščici radovednežev, ki so slučajno prišli mimo. Tudi nagib za to svetovno-nazorsko režijo slik je jasen, „ker vendar ne more biti to, kar ne sme biti.“ Bog je razglašen za mrtvega, vera ožigosana za preživeto in Cerkév ima pravico, da vsak čas izumre. Kako slab vtis bi moralo narediti na brezbožne poglavarje v Moskvi, ko bi bilo mogoče iz komunistične Poljske videti, kako pogumno se tam truplo še giblje in kako drzno še maha z mrtvaškim listom.

Zahodni časnikarji, ki zrejo v hotelskih sobah z enim pogledom na televizijskem zaslonu papeža, ki igra kot solisti na odru, kate-remu se besedilo stalno zatika, z drugim skoz okno pa prizor na

varšavskem Trgu zmage, so polni občudovanja za to umetnost ozke fotografije. Nič kaj lahko ni namreč odčrtati izpred oči skoraj 300.000 ljudi, ki sedem minut izživajoče ploskajo samo zato, ker je papež dejal, da poljskega naroda brez Kristusa ni mogoče razumeti, in ki potem sami od sebe odgovorijo s pesmijo „Mi hočemo povsod Boga!“ Kakšno samoobvladanje pri kameri, kako železno voljo do izkrivljenega obveščanja je treba imeti, da nekdo minute dolgo kaže prosto v zraku plavajoči papežev helikopter, ne da bi enkrat samkrat z enim obratom ali z eno celotno podobo namignil, da papež stoji in pozdravlja samo zato, ker mu spodaj navdušeno maha več kot sto tisoč mladih. Človeka prevzame to doživetje, kako lahko v komunističnem svetu stvarnost obožujejo, istočasno pa svojo resničnost namerano prezrejo.

Uvoz verske literature prepovedan

Moskovski časopis „Izvestja“ opozarja športnike vsega sveta in druge obiskovalce, ki nameravajo priti na olimpiado leta 1980 v Moskvi, da je strogo prepovedano uvažati v Sovjetsko zvezo versko literaturo. Sovjetska vlada je namreč zvedela, da nameravajo mnoge verske institucije in tudi mnogi posamezniki izrabiti olimpiado za širjenje verskih knjig (zlasti sv. pisma) po Rusiji. Prtljago vseh obiskovalcev bodo natančno pregledali in vso versko literaturo zaplenili.

Papež Janez Pavel II. o Mariji

Marija je v skrivnosti Cerkve, to je v vsakdanjem življenju božjega ljudstva po vsem svetu, predvsem mati. Marija daje, lahko rečemo, odrešilnemu delu Sina in poslanstvu Cerkve poseben materski značaj. Karkoli je človeška govorica zmožna povedati o tem, kar je lastno ženi-materi, geniju srca, lahko rečemo o Mariji.

Od brezmadežnega spočetja do vnebovzetja je Marijino življenje posvečeno skrivnosti odrešenja; nenehno kar najbolj čudovito oznanja to skrivnost — razodeva odrešenje, približuje milost, celo najbolj brezbržnim. Svetu, ki napreduje, oznanja Marija začetek boljšega sveta.

Tej Mariji, materi lepe ljubezni, bi rad približal mlade po svetu, in vso Cerkev. V njej je neuničljivo znamenje mladosti in lepote. Boga prosim, da bi se mladi obrnili k njej, da bi zaupali vanjo, da bi ji posvetili svoje življenje in jo ljubili z vsem srcem. Samo ona zna vrniti to ljubezen.

Mariji, materi božje milosti, izročam duhovniške in redovniške poklice. Marija je živo uresničenje tega celotnega in popolnega žrtvovanja Boga, Kristusu, njegovemu odrešilnemu delu, ki mora priti do odrešilnega izraza v vsakem duhovniškem in redovniškem poklicu.

Marija je napopolnejši izraz

Marija z Jezusom (Raffael)

popolne zvestobe Svetemu Duhu in njegovemu delovanju v dušah. V njeni zvestobi se izraža stalno sodelovanje z milostjo poklica.

Materi Kristusa in Cerkve izročam ves svet, vse narode na zemlji, vse ljudi, saj je ona nebeška mati vseh. Posvečujem ji vse, ki živijo v hudih razmerah, vse, ki trpijo na duši in na telesu, vse, ki živijo v revščini, in vse, ki se jim godi krivica.

Janez Pavel II. (2. maja 1979)

Duhovnikov blagor

Duhovnik katerikoli vere, prav posebej pa menda še katoliški, stoji že od nekdaj v svojevrstnem navzkrižnem ognju. Nekateri njegovo vlogo in delo poveličujejo, drugi zaničujejo, a le redki so, ki o duhovniku, njegovem poslanstvu in zgodovinski podobi sodijo stvarno in pravično. Včeraj in danes. Vendar: duhovnika bržčas ne malikujemo več. Zaničujemo pa ga morebiti vedno bolj. V različnih oblikah.

Tako na Slovenskem zadnja desetletja o duhovniku najrajši molčijo. Kot da ga ni, ga nikoli ni bilo. Kot da ta duhovnik ne more storiti za narod nič koristnega, ni še nikdar nič koristnega storil. Če že ob kakšni priložnosti le ni mogoče iti mimo njegovega osebnega imena in dela, je treba zamolčati vsaj njegovo duhovništvo. Ne gre, da bi posploševali, toda tisti, ki jim udobje ni zameglilo pogleda, vidijo, da tu nimamo opravka s „posameznimi primeri“, na katere se tako zelo radi in tako zelo neprepričljivo sklicujemo. Zarota molka proti slovenskemu duhovniku, katoliškemu, evangeličanskemu, starokatoliškemu ali kateremu koli drugemu, je ena izmed številnih „taktičnih“ potez v dolgoročno načrtovani „strategiji“, ki hoče iz zavesti sodobnega človeka izbrisati sleherno živo sled verno-

sti. Duhovnik ni potreben človeku, ni potreben narodu. Kolikor je le mogoče, je treba nanj pozabiti, v spominu nam mora ostati samo njegova srh vzbujajoča postava človeške in narodne iztirjenosti.

Ali ni bilo potrebno, da nekdo spregovori v obrambo slovenskega duhovnika? Nobene resnice ni mogoče za daljšo dobo prikrivati. Tudi resnice o našem duhovniku ne. Tiste resnice, ki se ne boji razgrinjati njegovih človeških in narodnih grehov, resnice, ki ne pozablja njegovih zaslug za človeka in narod. Človek — vernik in umetnik je slovenskemu novomašniku poslal letos na pot nekaj slovenskega, krščanskega in človeškega „brašna“. Ponovimo!

Duhovnik mora vzeti nase svojo „odvečnost“. To je njegov prvi blagor, blagor ubogih, ki ga bo varoval pred klerikalno pomembnostjo. Sprijazniti se mora s tem, da ga človek in narod ne potrebujeta. Toda ta „odvečnost“ se v primeru, da Bog le je, „prekucne“ v brezpogojno „potrebnost“ pričevanja za Smisel in Življenje. Prav k temu je bistveno poklican duhovnik, tudi slovenski katoliški duhovnik. Duhovnik v službi človeka, njegove svobode, resnice, njegovega dostojanstva. Njegov „poklic“ je potreben, kot so vsi drugi pošteni poklici, prav-

zaprav najbolj potreben. Duhovnik se lahko brez občutkov manjvrednosti vključi ne samo v sodobno družbo, temveč tudi v slovenski narod. Duhovniki našemu ljudstvu — dodajamo — niso prizadejali samo hudo, tega seveda ni manjkalo, storili so mu tudi veliko dobrega, zanj so storili največ, kar je bilo sploh mogoče storiti: spravili so ga na sonce zgodovine. Slovenski katoliški duhovnik je nositelj najraznovrstnejših prvenstev, odločilnih za nastanek in življenje našega naroda. In jasno je povedano: zgodovina mu je danes odvzela dolžnost, da bi še naprej stregel potrebam časnega. Njegovo področje je sedaj le še Edinopotrebno. Toda te dolžnosti ni mogoče živeti brez kulture, brez izročila, brez dediščine, ki so jo pomagali ustvarjati tudi duhovniki. Krščanstva ni brez kulture. Tu je stičišče Večnega in Časnega. To mora duhovnik tudi danes združevati. Primerno našemu času, ne tako kot včeraj. Duhovniku ni treba več biti politik, gospodar, kuhar, pisatelj, tehnik in še in še. Toda vse te dejavnosti in zavesten spomin nanje mora znati vključiti v veselo krščansko oznanilo, ki naj nagovori člega človeka, in ne samo ta ali oni njegov del. Duhovnik naj bo duhovnik, pa kulturni duhovnik!

Ta beseda je bila jasna, nedvoumna. Brez kakršnekoli želje po oblasti, brez težnje po kakšni sakralizirani avtoritarni družbeni ureditvi, brez skritih in nepošte-

nih lastnih načrtov. Ni razvidno, da bi bilo iz „pisma slovenskemu novomašniku 1979“ mogoče razbrati takšne namene.

Slovenski duhovniki so imeli resnično „izjemen položaj“, toda redkeje v tem, da bi bili premožni in bi njihovo kulturno ustvarjanje uspevalo na žuljih za vsakdanji kruh in solzah mnogih drugih. Morda bo to res veljalo — po Trdinovo — „za nekatere škofe in višje farje“, ne pa za večino slovenskih duhovnikov, ki so bili bolj ali manj skromni, skromni približno tako, kot je bilo skromno njihovo ljudstvo. Njihov „izjemen položaj“ je bil v tem, da so bili dolga stoletja skoraj edini sloj slovenskega izobraženstva. In ta „izjemen položaj“ je bilo mogoče „izkoristiti“ tako ali drugače. Slovenski duhovnik ga je največkrat izkoristil v dobro svojega naroda. Včasih se mu to tudi ni posrečilo, izbral je napačne načine služenja narodu, toda narodu je hotel navadno služiti brez pridržka. „Izjemen položaj“ slovenskega duhovnika se je šestokrat kazal v tem, da se je „lahko“ bojeval za duhovne in gmotne dobrine naroda, da je ječal pod velenemškim, italijanskim, madžarskim nacionalizmom, fašizmom, nacizmom in drugimi človeku ter narodu sovražnimi močmi tega sveta. „Izjemen“ položaj našega duhovnika — pogosto kmeta, jetnika, narodnega buditelja! — Duhovnikove zasluge za slovenski narod niso zgolj samo-

Pismo slovenskih škofov o verski vzgoji otrok

Dragi verniki!

„Mednarodno leto otroka“, ki ga letos obhajamo, je postavilo naše drage otroke v središče razmišljanja po vsem svetu. Otroci so tisti del človeštva, ki bo ostal za bodočnost, mi starejši pa bomo prej ali slej zapustili zemeljsko življenje in stopili pred božjo sodbo, kjer bomo morali vsi dajati obračun o tistih, ki nam jih je dal (prim. Jan 17, 2), kot najdragocenejši njegov in naš zaklad, in to so naši otroci. Naslavljamo na vas to sporočilo na začetku šolskega leta, ki je obenem tudi začetek veroučnega leta.

Vemo, dragi verniki, kako velika je danes kakor tudi skozi

umevna posledica njegovega „izjemnega“ položaja, temveč so bile sad njegove neomajne zvestobe Bogu in narodu, plod odločitve, ki so uspevale na njegovih lastnih žuljih in solzah.

Duhovniki niso bili in nismo angeli. Vendar je treba resnici na ljubo ponoviti besedo razgledanega slovenskega marksista: Kaj bi ostalo od slovenske zgodovine, če bi iz nje črtali to, kar so dobrega naredili duhovniki.

Franček Križnik
(Družina, 1979, št. 36)

vso zgodovino, naravnost do junastva velika ljubezen, s kakršno želite svojim otrokom zavarovati čim boljšo in čim lepšo bodočnost. Po eni strani zares niso otroci uživali tolikšne blaginje, kakor jo uživajo danes. Nikoli niso bili bolj oblečeni, nikoli niso bili bolj hranjeni, nikoli niso v tolikšni meri uživali zdravstvene zaščite kakor danes. Nikoli niso bolj hodili v šolo in na fakultete kakor v našem času. Ni staršev, ki ne bi želeli, da bi si njihovi sinovi pridobili višjo izobrazbo in se tako čim bolj pripravili za življenje. Očetje in matere želijo, da bi otroci imeli čim več od življenja, ki je pred njimi. Sporedno z željo, da bi imeli otroci čim bolj zavarovano in čim boljše materialno življenje, si pa starši želijo, da bi bili njihovi otroci čim boljši in popolnejši ljudje. To drugo, da namreč postanejo dobri ljudje, je daleč večjega pomena kakor pa materialna zavarovanost v življenju.

Dragi starši! Ko o tem razmišljate in ko se ob tem zavedate celotnih današnjih razmer, je gotovo vaše srce pogosto polno zaskrbljenosti. Kolikokrat smo vsi priče, da življenje vaše otroke vodi v čisto drugo smer, kakor pa

bi vi želeli. Koliko lepih nad staršev se je spreverglo v razočaranje ob otrocih.

„Kaj neki bo iz tega otroka?“ (Lk 1, 66). To vprašanje so postavljali judovski prebivalci ob zibelki Janeza Krstnika. Tako vprašujete tudi vi vsi, krščanski očetje in matere. Tako vprašuje tudi mati Cerkev. Vsak otrok se rodi kot deležnik človeške narave, pa to ne zadošča, da ga imenujemo v pravem pomenu človeka. Imamo veliko takih, ki imajo človeško naravo, pa pravimo o njih, da niso ljudje. Vsak človek se rodi z nalogo, da v življenju oblikuje v sebi polno dostojanstvo človeka. Tudi vi, krščanski starši, gotovo želite, da bi to v življenju uredili tudi vaši otroci, da bi nekoč o njih lahko rekli, da so ljudje, ne pa da niso ljudje.

Človeštvo že skozi nekaj stoletij bolj kakor za kak drug ideal skrbi za napredek človeštva. V teh prizadevanjih je gotovo bilo veliko storjenega, da bi se afirmiralo človekovo dostojanstvo. Cerkev iskreno pozdravlja in se veseli vseh dosežkov, ki so bili v tej smeri doseženi.

Istočasno pa se zavedamo, da ima, žal, največje število vseh teh naporov, vseh humanizmov ob vseh blestečih frazah okrnjen pojem človeka in njegovega dostojanstva.

Gotovo nihče bolje ne pozna človeka kakor Bog Stvarnik, v katerega verujemo. Kot božja stvar človek neodtujljivo nosi v

sebi naravnost k Bogu. Človek je ustvarjen po božjem načrtu in ga ne more odvreči iz sebe, kadar bi to želel. Bog je temelj in središče človeka. Kadar se ta središčna os človekova zamaje ali pade iz svojega naravnega ležišča, je ves človek razmajan, z njim ni nekaj v redu. Tedaj to v človeka prinaša nered, ki se kaže kot razočaranje, praznina, stiska, absurd.

Polno resnico o človeku nam je Bog razodel že na prvi strani svetega pisma, vrhunec tega razodetja pa je sam učlovečeni Bog, ki „je postal človek“, kakor molimo v veroizpovedi. Postal je človek, da bi se mi od njega naučili postati ljudje. „Skrivnost človeka zares postane jasna samo v skrivnosti učlovečene Besede. Kristus popolno razodeva človeka njemu samemu in mu odkriva vzvišenost njegovega poklica. Kristus, odrešenik sveta, je na edinstven in neponovljen način prodril v skrivnost človeka, vstopil v njegovo srce“ (Janez Pavel II. v okrožnici „Redemptor hominis“ 8). V Kristusu ima dostojanstvo človeka svoj izvor in v njem doseže svoj vrh. On je „podoba nevidnega Boga“ (Kol 1, 15); vsi kristjani pa smo povabljeni, da „postanemo podobni njegovemu Sinu“ (Rimlj 8, 29). Po svojem vnebohodu je kot Bog in človek sedel na Očetovo desnico (prim. Mk 16, 19) in s tem dal tudi nam upanje in poročstvo, da bomo tudi mi nekoč povzdignjeni k božje-

mu prestolu (Mt 19, 28). Tudi „mi smo poklicani k tisti slavi, v katero je pred nami šel Jezus Kristus“ (prim. glavno prošnjo vnebohoda). Ali si je mogoče misliti večje povišanje človeka? Ali se more človek v najsmelejših svojih težnjah povzpeti više? Kako so revni in ubogi vsi drugi vzorci, ki nam danes ponujajo napredek človeka!

S tem vabilom je Bog posegel v najglobljo človekovo notranjost. Človekovo bitje se upira sleherni omejenosti. Človeka vznemirja neizogibnost časnega izginjenja. Edini Kristus je s svojim vstajenjem rešil to najbolj globinsko vprašanje človekovega bivanja. Človekovo srce je brezno, ki ga nihče ne more zapolniti, edino le Bog Stvarnik. Samo Bog „je večji kakor naše srce“ (1 Jan 3, 20) in dokler ga on ne bo napolnil, bo vedno ostalo prazno.

Krščanska vera ni samo nekaj dodatek, brez katerega bi morali ne mogli živeti. Ni naša vera samo „opij“, ki se z njim slepimo, tudi ni zmanjševanje naše človečnosti ali odtujitev, kakor nam to radi oponašajo. Nasprotno, krščanska vera sega v samo bistvo človeka.

Vedno bo pomanjkljiv vsak humanizem, ki ne bo upošteval človekove religiozne razsežnosti, ki mora prav tako napredovati, če hočemo doseči harmoničen in uravnovešen razvoj človekove osebe.

Danes, ko toliko skrbimo, da bi

se v mladem človeku čim bolj razvilo vse, kar je človeškega, ne smemo pozabiti na to najglobljo človekovo naravnost.

Vemo, dragi starši, koliko vam je na tem, da bi vaši otroci bili čim bolj pripravljeni na življenje. Vaši škofje kot odgovorni pastirji vas opozarjamo, da pri tem nikakor ne smete pozabiti in prepuščati naključju versko vzgojo vaših otrok. Tudi vam bi moralo biti nad vse pri srcu, da bi bilo mogoče tudi o vaših otrocih reči tisto, kar je v evangeliju povedano o Jezusovem detinstvu: „In Jezus je napredoval v modrosti in starosti in milosti pri Bogu in pri ljudeh“ (Lk 2, 52).

In prav to je namen veroučnega pouka: mladega človeka narediti za čim popolnejšega človeka. Tukaj bo prejel osmislenje svojega bivanja. Kateheza ni samo sporočanje informacij o veri, pač pa je skupna hoja tako otrok, staršev, veroučiteljev in celotnega župnijskega občestva pri verski vzgoji. Kateheza vodi k liturgiji, ki je po besedah 2. vatikanskega cerkvenega zbora vrhunec krščanskega življenja in delovanja Cerkve (B 10). Tu prihaja do najbolj privilegirane srečanja Boga z njegovim ljudstvom. Tukaj Kristus po svojem služabniku spet zbira svoje otroke, polaga roke nanje in jih blagoslavlja, kakor je delal za časa svojega zemeljskega življenja (Mr 19, 14), ker je takih nebeško kraljestvo (Mt 19, 14). Otroci so mu to ljubezen

povrnili, ko so mu na dan njegovega slovesnega mesijanskega vhoda v Jeruzalem, kjer bo dovršil svoje poslanstvo, priredili slovesen sprejem z zelenjem in vzklíkanjem: „Blagoslovljen, ki prihaja v imenu Gospodovem; mir in nebesih in sláva na višavah!“ (Lk 19, 38). V tem srečanju z Bogom človekom se dogaja velika skrivnost človekovega spremenjenja in poboženja. „Mi vsi z odgrnjenim obrazom gledamo Gospodovo slavo in se tako v isto podobo spreminjamo iz sijaja v sijaj, kakor po Gospodovem Duhu“ (2 Kor 3, 18). Prav to poboženje je hkrati najvišji cilj Kristusovega učlovečenja. Vse resnice o človeku dobijo v Kristusu svoj izvor in v njem dosegajo svoj vrhunec (CS 22). „Kdor koli hodi za Kristusom, popolnim človekom, postane tudi sam bolj človek“ (CS 41).

Svojo pastirsko besedo naslavljamo tudi na vas, bratje duhovniki, in na vas, sestre redovnice, kateheti in katehizinje, ki nosite glavno breme katehiziranja in s tem veliko odgovornost za duše, ki so vam zaupane. Spodbujamo vas k novim prizadevanjem za izpolnjevanje kateheze, da ne bi samo res redno opravili veroučne ure, ampak bi otroke tudi obogatili „z zdravim naukom“ (2 Tim 4, 3) in se tudi danes zavedali apostolovega opomina tistim, ki „so zašli in se obrnili k praznemu besedičenju; učitelji postave hočejo biti, pa ne razumejo, kar

govore“ (1 Tim 1, 5). Uradni cerkveni koncilski in pokoncilski dokumenti ponujajo prebogati vir navodil za zvestobo tako evangeliju in izročilu kakor tudi našemu času.

Dragi krščanski starši, posebej bi radi naslovili resno besedo vam in vam povedali, da nikakor ni zadosti, če krščansko vzgojo svojih otrok prepuščate samo duhovniku ali redovnici. Najprej ste vi sami vzgojitelji svojih otrok v vsakem oziru, tudi v verskem. Vas in vaše ljubezni, ki je glavni dejavnik pri vzgoji, ne more nihče drug zamenjati ali nadomestiti.

Zato se mora med duhovnikom in krščanskimi starši vzpostaviti živo sodelovanje v verski vzgoji otrok. Zastonj bo duhovnik pri veroučni uri razlagal verske in npravne resnice, če se to morda v domačem družinskem življenju omalovažuje ali celo razbija. Brez družinske molitve in slavljenja nedelje zastonj otrokom razlagamo pri verouku, da je treba redno moliti in v nedeljo iti k maši.

Dragi krščanski starši! V tem letu otroka se vaši škofje obračajo na vas sedaj na začetku veroučnega leta. Ne dajte, da bi se ta beseda izgubila v vrvežu in hrupu vsakdanjega življenja. Gre za najbolj življenjske koristi vaših otrok, ki so obenem tudi vaše koristi. Vaši otroci niso samo vaši, so tudi božji. Po svetem krstu je v dušo vaših otrok vtisnjena podoba Jezusa Kristusa kakor neizbrisen pečat. To pa je obenem

tudi življenjska naloga, ki jo je treba z življenjem potrditi in razviti do polnosti. Bog bo nekoč tudi od vas zahteval, da položite obračun, kako ste upravljali tisto, kar je njegovo (prim. Mr 16, 2). Jezus bo namreč s prstom pokazal na svojo podobo, ki je vtisnjena v otrokovo dušo, in bo zahteval od vas, da daste cesarju, kar je cesarjevega, in Bogu, kar je božjega (prim. Mt 22, 21).

Namen verske vzgoje ni neka abstrakcija ali iluzija, pač pa je zelo konkreten in življenjski. Svoje sadove daje že tu na zemlji. Bog je svojo zapoved, s katero ureja razmerje med starši in otroki, motiviral in sankcioniral, da bomo „dolgo živeli in nam bo dobro na zemlji“ (5 Mojz 5, 16). To

veselje, ki nam ga Bog želi dati na zemlji, je zelo veliko, za starše je to največje veselje, seveda nikoli ne popolno. To veselje bo Bog dopolnil v nebesih, ko nam ga nihče več ne bo mogel odvzeti (prim. Jan 14, 13; 16, 20. 24).

Naj dobri Bog vse vaše roditeljske skrbi in križe, tesnobe in bojazni, trude in žrtve po svoji obljubi in z močjo svoje milosti obrne v veselje (Jan 16, 20). Molimo za to in ne klonimo, ker more Bog „po moči, katera deluje v vas, storiti neizmerno več ko vse, kar mi prosimo ali umejemo“ (Ef 3, 20).

Naj vas nebeški Oče „blagoslovi z vsakršnim duhovnim blagoslovom v Kristusu“ (Ef 1, 3).

Vaši škofje

Sedanji slovenski trenutek

V avgustovi številki DŽ smo ponatisnili iz „Naše luči“ pogovor z nekaterimi poznavalci sedanjih razmer v matični Sloveniji. Uredniki NL so se potem pogovarjali o objavljenem pogovoru z raznimi ljudmi iz domovine in objavili nekaj teh mnenj.

V odgovorih „intervjuvancev“ iz Slovenije se pogosto ponavlja fraza „nihče prav ne ve“. Čemu tako previdne, neprecizne sodbe? Ali ljudje doma res tako malo vedo o tamkajšnjem družbenem dogajanju?

Družbeno dogajanje in ljudje v njegovi službi so se že od nekdaj radi odevali v skrivnostnost. Tako imenovana socialistična družba se še prav posebno zavija vanjo. O usodi družbe v Jugoslaviji odloča „avantgarda“ delavskega razreda v najožjem krogu redkih izbrancev in to praviloma tajno. Navadni občan je dokaj skromno obveščen o resničnih dogajanjih in o razmerju sil v najvišjih partijskih, vojaških in državnih organizacijah. Kaj se je dogajalo v najbolj usodnih trenutkih povoj-

ne Jugoslavije (spor Stalin-Tito 1948, uvedba samoupravljanja, Rankovičev padec 1966...), izve povprečen državljan šele naknadno, v raznih „spominih“ in „zgovinskih“ feljtonih, ki imajo namen opravičiti trenutno „zmagovito“ partijsko linijo. Partija deluje še sedaj v bistvu ilegalno. Še zmeraj je stranka „zarotnikov“, ki delajo za hrbtom občanov. Zaradi te družbene neobveščenosti se bohotijo „čaršijske“ govornice o raznih družbenih dogodkih in znanih ljudeh. Tako danes „nihče prav ne ve“, kaj se je zgodilo z Jovanko. In ljudje se sprašujejo, kolikšna je vrednost posameznika v tako imenovanem samoupravnem socializmu, če lahko brez sleherne obrazložitve izgine celó žena državnega predsednika.

Morda je tudi v tej partijski zaprtosti vzrok, da je opozicija v Jugoslaviji tako neobgljena?

Prav gotovo. Komunisti so se znali v preteklosti in se znajo še danes vsepovsod vtihotapiti v najvažnejše družbene organizacije in izpodjedati „staro“ družbo od znotraj. Današnja opozicija tega za sedaj še ni sposobna narediti, razlog za to je pa tudi prav ta zaprtost partijske družbe. Vendar je treba reči, da je svoje neobgljenosti kriva tudi opozicija sama: še vse preveč je njeno poznavanje KP amatersko, premalo temeljito in znanstveno; neki družbeni sistem lahko izpodjedaš samo, če ga temeljito poznaš.

Vaša trditev o „zaprtem“ socializmu se ne ujema s toliko razglašano „odprto samoupravno socialistično“ družbo.

Kdor primerja življenje v Jugoslaviji z življenjem v drugih komunističnih deželah, dobro začuti razliko med „samoupravnim“ in „realnim“ socializmom: jugoslovanska družba je precej manj zaprta, kot so druge „socialistične“ družbe, kljub nazadovanju po Karadjordjevu 1971. Vendar je tudi res, da je „samoupravna socialistična“ družba, ki je ostala v glavnem omejena na gospodarsko področje in ni nikoli globlje zajela družbenega območja, v bistvu samó blažja in milejša oblika totalitarnega enostrankarskega sistema. Jugoslovansko samoupravljanje uresničuje poleg nedvomno koristnih nalog tudi najvažnejše delo: zakriva, ohranja in utrjuje partijski monopol nad oblastjo. Ves samoupravni oziroma delegatski sistem nadzoruje partije. Vse glavne smernice za družbeno življenje določa ona in sicer od zgoraj navzdol. Partija se ne meni za „samoupravne sporazume, določbe in zakone“, če se ne ujemajo s trenutno partijsko linijo. Vse družbene organizacije so še vedno samo „transmisijске“ ustanove, ki morajo dejansko delati to, kar je povšeči partiji. Najbolj kričeč primer tega iz zadnjih let je ravnanje s profesorji univerz: kljub temu, da so bile samoupravne in

celó partijske organizacije za to, da ti profesorji na univerzi ostanejo, so morali leteti. Najvažnejše družbene odločitve ima v zaku-pu najožji partijski vrh. O kakšnem resničnem samoupravljanju ne moremo govoriti.

Sicer pa ideja o samoupravljanju ni Marxova.

Ne, ni. Celó je bila yselej v ostrem nasprotju z leninistično-stalinistično enostrankarsko zamisljivo družbe. Tega se je zavedal tudi Kardelj, ki se je zato skušal reševati v navidezni „pluralizem samoupravnih interesov“. KPJ je vedno vse, ki so se zavzemali za dosledno in vsestransko uresničevanje samoupravljanja, obtoževala, da s tem zanikujejo vodilno vlogo delavske „avantgarde“. V osnovi ostaja KPJ zvesta leninistično-stalinističnemu samovladju.

Velikokrat beremo trditev, ki jo ponavljajo tudi najbolj odprti jugoslovanski marksisti, da je za obstoj Jugoslavije nujno potreben enostrankarski komunistični sistem; če bi dovolili več strank, bi se te v glavnem organizirale po narodnostnem ključu, s tem pa bi se ponovila situacija prve Jugoslavije, ki da je razpadla predvsem zaradi nerešenega narodnostnega vprašanja.

Povojni komunistični režim ni kljub prizadevanjem narodnostnega vprašanja v Jugoslaviji zadovoljivo rešil. Zato je razumljivo, da bi stranke, ko bi bil uveden

večstrankarski sistem, najhitreje in najlaže nastajale in se povezovala na narodnostni osnovi. Konec tega bi bil razpad Jugoslavije, pa tudi razpad komunističnega samovladja. Tu zadenemo na vprašanje: ali je višja vrednota pravica slehernega naroda do samoodločbe (da živi v svoji državi **ali pa v zvezi z drugimi narodi**) ali pa obstoj Jugoslavije, ki ni doslej nikdar izpolnila pričakovanih posameznih narodov? Treba je reči, da je na prvem mestu pravica narodov do samoodločbe, do svoje države, in da je Jugoslavija lahko le rezultat te samoodločbe.

Kaj pričakujete od slovenskih izseljencev za matično Slovenijo v družbenem oziru?

Gotovo je, da bodo ob razpadu komunističnega režima v Jugoslaviji — ta bo z vso gotovostjo prišel, čeprav ne vemo, kdaj in kako — odločali ljudje domá. Vendar bi bila dolžnost slovenskih izseljencev po svetu, kjer imamo toliko razumnikov, izdelati nekaj različnih vzorcev demokratične družbene ureditve Slovenije in praktičnih ukrepov v tej smeri. Te različne možne družbene programe za čas po padcu sedanjega totalitarnega sistema bi morali potem izseljenci razširiti po vsej slovenski srenji, posebno še v matični domovini; možnosti za to ne manjka. To bi bil najbolj učinkovit pristop h gradnji slovenske svobodne družbe. Obenem

Molitveni namen za december

SPLOŠNI NAMEN

Da bi mladi kristjani cenili zakrament sv. zakona in da bi jih v pripravi na poroko vodila zdrava moralna načela.

Po svetu ob vseh krizah opazamo tudi krizo zakona in družine. Vedno bolj odkrivamo, da je večina kriz prav posledica neurejenega zakonskega in družinskega življenja. „Družina je tako rekoč šola za bogatitev človečnosti.“ (CS 52, 1) ali za njegovo obubožanje. Za to si marsikje prizadevajo, da bi mladim pomagali v pripravi na zakon. Kjer tega ne delajo dovolj drugi, želi Cerkev priskočiti na pomoč, ko gre tudi samo za naravne osnove družinskega življenja. Drži se namreč napotkov koncila, naj vsi „mlade ljudi... podpirajo v družbenem, socialnem in apostolskem življenju“ (CS 52, 6). Toliko bolj pa želi dodati naravnim osnovam ter pravilom za dober zakon še **Kristusovo bogastvo zakramenta** zakona.

Seveda bodo mladi cenili zakon kot zakrament, če bodo videli, da

.....
bi bil tak program stalni klicaj ljudem doma, da današnja tamkajšnja družbena ureditev ni demokratska.

(Naša luč, 1979, št. 7)

ga poročeni kristjani res kot takega živijo. „Kristjani... naj vrednote zakona in družine vneto pospešujejo... s pričevanjem svojega lastnega življenja“ (CS 52).

Pri pouku o pripravi na zakon bi morali še posebej govoriti in razlagati **versko** razsežnost zakona, o kateri mladi res nikjer drugje ne bodo mogli slišati kot v cerkvi ali, kar bi bilo še bolje, v versko dobro podkovanih družinah, iz katerih bi izhajali. Nujno bo torej razvijati nauk o **zakramentih**, seveda prilagojeno izraznemu svetu današnjih mladih ljudi. Sporedno s to pripravo bo treba predvsem pomagati mladim razvijati **osebno vero**, ki je edini pogoj za razumevanje zakona kot zakramenta in posebej po poroki življenja iz tega zakramentalnega Kristusovega vrelca.

Dogmatična konstitucija o Cerkvi lepo in kratko povzema najbolj važne vidike zakramenta zakona: „Krščanski zakonci z zakramentom svetega zakona označujejo **skrivnost enote** in rodovitne ljubezni med Kristusom in Cerkvijo in so te skrivnosti deležni (prim. Ef 5, 32); v moči zakramenta si v zakonskem življenju in pri sprejemanju in vzgajanju otrok med seboj **pomagajo k svetosti**; in tako imajo v svo-

jem življenjskem stanu in v svojem redu svoj **lastni dar** v božjem ljudstvu (prim. 1 Kor 7, 7). Iz te zakonske zveze namreč izhaja družina, v kateri se rodijo novi člani človeške družbe, ki po milosti Svetega Duha pri krstu postanejo **božji otroci**, da se božje ljudstvo v minevanju časov trajno ohranja. V družini, tej tako rekoč **domači Cerkvi**, morajo biti starši svojim otrokom z besedo in zgledom prvi oznanjevalci vere in gojiti morajo v vsakem njegov **lastni poklic**, posebno skrbno pa sveti poklic“ (C 11).

Skoraj vsaka beseda v tem besedilu ima svojo težo in na kratek opisni način pove, kaj to pomeni, da je zakon zakrament in da je za življenje v zakonu nujna živa osebna vera.

Kadar bodo mladi skušali na zakon gledati tako, bodo tudi razumeli, da način priprave na zakon vernih ne more biti popolnoma enak načinu tistih, ki ne verujejo. Poleg čisto naravnih pametnih razlogov, da s polnim telesnim življenjem začnejo živeti šele po poroki, je najmočnejši prav ta, naj bi bil tudi pri tem ljubezenskem združenju in pri morebitnem spočetju otroka zakramentalno zraven njun zakonski prijatelj — Kristus.

MISIJONSKI NAMEN

Da bi se Cerkev na priprošnje sv. Frančiška Ksaverija v vseh kitajskih skupnostih obnovila in razcvetela.

Ob godu sv. Frančiška Ksaverija, tega velikega misijonarja Daljnega vzhoda, ki je ob koncu svojega življenja stal na pragu Kitajske — nam misli romajo v današnje Kitajsko, kjer je krščanstvo že desetletja v katakombah. Danes se zdi, kot da se visoki in skoraj neprobojni zid stare Kitajske začanja odpirati svetu na političnih, gospodarskih in drugih področjih, pa upamo, da se bo tudi na verskem. Veliki misijonar naj bi na prošnje posredoval pri velikem duhovniku in misijonarju Kristusu, da bi se to odpiranje pospešilo in rodilo prenovo Cerkve na Kitajskem.

Čeprav sam sv. Frančišek ni mogel oznaniti Kristusovega evangelija Kitajcem, so za njim prišli mnogi in so to storili kljub velikanskim težavam. Statistika iz leta 1948 govori o 3.258.000 katoličanov in 191.000 katehumenov, se pravi pripravnikov na krst; pa o 5.627 duhovnikovih, od katerih je bilo 2.627 domačinov; poleg tega o 6.781 redovnikovih in redovnicah, od katerih je bilo 4.735 domačinov in domačink. Imeli so 17 bogoslovnih semenišč z 957 bogoslovci in 4.890 katoliških šol s kar 300.000 učenci in celo 3 univerze s 7.778 študenti, poleg bolnišnic, sirotišnic in drugih dobrotelnih ustanov.

Danes od vsega tega zunanje-ga velikega delovanja ni ostalo ničesar. Morda je še kakšnih 1000 duhovnikov domačinov in nekaj škofov. Ostala pa je vera kato-

In memoriam Pavel Fajdiga

Znova se ogrinjajo lipe v zeleno oblačilo, ki je pravkar pognalo iz napetih brstičev. Nanje se obešajo drobni nastavki cvetov, ki se bodo razsuli v medeno dišeče čašice v toplih pozнопomladnih dneh...

Zdi se mi, da ga vidim, kakor bi bilo včeraj; pa mi pravijo, da je šest mesecev zatonilo od tistega mračnega jutra.

Pozvonil je telefon. Táki zgodni klici so polni presenečenj. Imam slabe skušnje z njimi. Drhteči glas mi je kratko sporočil: „Pred pol ure je umrl Pavel Fajdiga...“ Vonj kave je izpuhtel, po ustih se je razlila grenkoba. Kdaj, kako, zakaj — ne, beseda v takem trenutku zledení na ustcah.

Spet smo izgubili enega od podpornih kamnov, ki je pomagal nositi stavbo naše zdomske celote. Za iste ali še za večje naloge in dela bo spet eden manj. V krščanski demokraciji in pri Narodnem odboru bo zijala vrzel. Kako nam bodo manjkali njegovi tedenski zunanjepolitični pregledi v Svo-

.....

ličanov, ki so zvesti Kristusu in se v najbolj težavnih okoliščinah zbirajo in berejo sv. pismo ter molijo in le izjemno morejo biti pri maši.

V. V.

bodni Sloveniji! V njih je znal strniti pogled s slovenskega razgleda v svet. Vedno in povsod je postavljaj v ospredje slovenskega človeka in za njega presojal denja svetovnih silnic. Pri pripravljanju študijskega tedna za politična vprašanja ne bo njegove bogate in široke razgledanosti in zdravega presojanja sil, ki se križajo vse bolj v današnjem „puklastem“ svetu.

Zapustil nas je dober človek: s čisto dobroto v srcu ni znal odklanjati prošenj, kakor mu tudi ista dobrota ni dovolila pokazati nikoli jeznega obraza. Razdajal je na vse strani, kar je najdražjega imel:

govorjeno in pisano besedo, klene in zrele poglede, nazore, ideje. Ljubez in dobroto: del življenja so mu bili slovenski ideali in njim je žrtvoval svoje sile, čeprav bi bil moral bolj skrbeti za svojo trdnost in zdravje. Ljubil je vse, kar obsega beseda — slovensko. V svoji dobroti in plemenitosti je bil velik. Tisti, ki smo ga imeli blizu, smo mnogo tega občutili.

Vdano je hodil po potih Gospoda: brez zle misli v srcu, z globoko ljubeznijo do bližnjega, z vedrostjo do soseda, s spoštovanjem do neznanca na cesti, s čistimi ra-

čuni do Boga in ljudi — kolikor nam to naša človeška nepopolnost dovoljuje. In Bog ga je nagradil: v trenutku pripravljenosti ga je povabil k sebi v neminljivi čas pravičnega plačila!

Mlade lipe pred njegovo hišo se bodo razkošatile: manjkalo bo samo njega, Pavla, da bi se ustavljal ob njih, oprezal in se veselil sladkih cvetov, potem pa z novo mislijo sedel k pisalnemu stroju...

Sosedje ga morebiti najbolj pogrešamo: navadili smo se drug na drugega. Taka praznina pa boli!

— jkc

„BOG JE POSEKAL HRAST“

Tak je naslov članka (Dios cortó un roble), ki ga je priobčilo glasilo maristov „Luján“ v letošnji julijski številki o pokojnem prof. dr. Rudolfu Hanželiču, ki je bil več let hišni duhovnik v centralni hiši bratov maristov v Lujanu. Članek je napisal provincial br. Eugenio Magdaleno, ki je bolnemu dr. Hanželiču stregel že v Lujanu, pa ga je večkrat obiskal tudi v kordobskih hribih in mu tudi tam stregel, včasih cele noči. Članek je napisan z izredno toploto in z velikim občudovanjem pokojnika. Pisec omenja življenje dr. Hanželiča v Sloveniji, njegovo delo za mladino, njegovo protikomunistično usmerjenost, zaradi katere je moral zapustiti domovino. Seveda omenja pisec plodovito in izredno skrbno pokojnikovo delo med mladimi seminaristi

v Lujanu.

Dalje je v članku popisano potrpežljivo prenašanje dolge in težke bolezni ter smrt dr. Hanželiča v Los Cocosu v zavodu sester Angela varuha, ki so ga sprejele v svojo grobnico. Popisana je velika skrb redovnic frančiškank-šolskih sester in bratov maristov, ki so mu stregli v omenjenem zavodu. Tudi je opisan pogreb na slikovito pokopališče v Doloresu.

Pisec omenja v članku besede župnika Morilla iz Capilla del Monte, ki je v poslovnem govoru pri pogrebnih maši dejal, da je Bog potreboval dober hrast za nebo. Poslal je sv. Jožefa, ki se spozna na les, in ta je izbral dr. Hanželiča. Bog je posekal ta hrast za nebo — hrast, ki je rasel 74 let.

SmR

Škof Gregorij in socialni problem v njegov škofiji

Ob nastopu škofovske službe škofa Gregorija se je ljubljanska škofija nahajala med drugim tudi sredi dveh težkih socialnih problemov, to je posledic splošne svetovne gospodarske krize, ki je prinesla revščino delavskim in drugim manj premožnim družinam, in idejne nejasnosti pri reševanju socialnega vprašanja v vodstvu slovenske krščanske sindikalne organizacije. Ta dva problema sta bila potem prisotna vso dobo njegove aktivne in fizične prisotnosti na ljubljanskem škofovskem sedežu.

Težke gospodarske in socialne razmere

Svetovna gospodarska kriza v letih 1929 — 1932 tudi Sloveniji ni prizanesla. Brezposelnost, nizki zaslužki in nizke cene, vse to je težilo slovenskega človeka kot posledica krize. Poleg tega so še stopali v ospredje stalni problemi kot posledica družbene strukture takratne slovenske skupnosti. Med te spadajo pasivni predeli na ozemlju škofije, kot so jim takrat rekli, to je Bela krajina, Suha krajina, Loška dolina, del Notranjske in Poljanske doline. Temu se je pridružila še revščina v ljubljan-

skih predmestjih, predvsem na Galjevici in okrog Gramozne jame, ter skrita revščina v podkletnih in podstrešnih stanovanjih v mestih.

Tudi položaj industrijskega delavstva ni bil preveč zadovoljiv. Poleg posledic, ki jih je prinesla splošna gospodarska kriza, so bili zelo pereči tudi problemi lokalnega značaja. Socialna zakonodaja je bila sorazmerno na višini, a se v praksi ni v celoti izvajala.

Med dvema vojnama je slovenska industrija dosegla določen razvoj in s tem pripomogla h gospodarskemu napredku. Ta napredek pa ni bil povsem v korist slovenskemu gospodarstvu in človeku. Šlo se je predvsem za naložbe tujega kapitala, ki je iskal v prvi vrsti svoje koristi. Pojav ni nov, ker začetki slovenske industrije izhajajo iz dobe, ko je bila Slovenija del avstroogrške monarhije in so v investiranju v industrijo prevladovali tujci, Slovencem so pa prepustili kmetovanje in obrt. To podedovano stanje se je le postopoma spreminjalo v slovensko korist. Slovenski kapital je le pošasi pridobival na pozicijah. Vsled premoči tujega kapitala se obstoječa socialna zakonodaja ni dosledno izvajala in za-

hteve delavcev po njenem izpolnjevanju so bile ovirane s posegi matičnih vlad tujega kapitala.

Škofu Gregoriju ti problemi in socialno vprašanje na splošno ni bilo tuje. Imel je močno razvit socialni čut. Izhajal je iz družine, kjer so radi pomagali revežem, kjer zgledi krščanske ljubezni niso bili redkost. Spadal je v tisto skupino slovenske intelektualne generacije, ki se je živo zanimala za reševanje socialnih problemov in sledila zadevnim idejnim tokovom po svetu. To nam dokazuje med drugim tudi njegovo delovanje v mladinskih organizacijah in kot bogoslovnega profesorja. Kljub delu na terenu, med mladino in ljudstvom, kjer se je srečeval z realnimi problemi, ni zapadel v ekstreme, ampak je ostal vedno zvest socialnemu nauku Cerkve.

Ob prevzemu vodstva ljubljanske škofije avgusta leta 1930 mu ni povzročalo skrbi samo versko in kulturno življenje v škofiji in s tem povezana teža škofovske službe, ampak tudi gospodarska kriza, ki je zajela ves svet (J. Kolarič, Škof Rožman II, str. 14). Tudi socialne razmere so bile teža njegovega križa. Industrijski delavci so bili brezposelni, kmetje pa v dolgovih. Tudi v mestih, predvsem pa v predmestjih, je revščina vedno bolj stopala na ulico. To stanje mu je povzročalo skrb in bolečine in zato v pastirskem pismu z dne 6. oktobra 1931 piše: „Huda beda, v kateri živijo

mnoge družine naše škofije, me sili, da se obračam z iskreno prošnjo na vas, predragi verniki, za pomoč. Slaba letina in pomanjkanje dela in s tem zaslužka sta vzrok velike bede, ki preti, da bo postala še hujša v zimi, ki je predurmi. Zlasti so otroci, slabo oblečeni, vredni našega usmiljenja“ (Kolarič, istotam, str. 16).

Prizadeval si je za pravičnost med ljudmi in za pravičnost v delovnih odnosih. V postnem pastirskem pismu leta 1933 pravi, da je Bog pravičnost za temelj, na katerem naj si človek zgradi človeka vredno in dostojno zemsko življenje, nad njo pa razlil toploto in svetlobo ljubezni (Kolarič, istotam, str. 61).

Med svojimi duhovniki se je trudil, da bi vedno bolj razumeli delavce, to je njihovo duševno stanje in stvarno bedo. Za razumevanje stvarnega položaja in njegove rešitve je priporočil študij socialnega vprašanja, kot so to učili papeži v okrožnicah *Rerum novarum* in *Quadragesimo anno*. V tem pogledu so bila njegova prizadevanja izredno velika. Morda je bilo v tistih časih težko najti škofa, ki bi mu bil v tem pogledu enak .

Ko so že ob koncu svetovne gospodarske krize in ob prvih znakih obnove jugoslovanski škofje leta 1937 izdali pastirsko pismo o gospodarski in socialni stiski takratnih dni, je škof Gregorij svojim duhovnikom in vernikom priporočil, naj se to pastirsko pismo

vzame kot podlaga za študij sodobnega socialnega vprašanja (Kolarič, istotam, str. 218, 219).

Socialni in gospodarski razvoj je škofu Gregoriju povzročal vedno večje skrbi. Videl je, da ne prinaša zadovoljive rešitve socialnega vprašanja, da so potrebni odločnejši koraki. Sam ni imel nobenega vpliva na oblastne ukrepe, hotel pa je, da bi bil klic potrebnih še močnejši in da bi dosegel ter predramil tiste, ki vodijo družbeno življenje. Zato je marca 1940 sklical zborovanje duhovnikov svoje škofije, kateremu je sam predsedoval. Poleg dušnopastirskih problemov so obravnavali tudi socialno vprašanje in razmere v škofiji. Kot krona tega zborovanja in socialnih prizadevanj škofa so bile sprejete resolucije, boljše: program s 15 točkami o socialnih problemih v škofiji in njihovi rešitvi. V tem socialnem programu se zahteva opustitev kapitalističnega gospodarkega in socialnega reda in uvedba socialne ureditve, kot jo priporoča socialni nauk Cerkve, izpopolnitev in izpolnjevanje socialne zakonodaje in uvedbo družinskih plač (Kolarič, istotam, str. 219-221).

V tem programu je tudi važno opozorilo, da se mora delavcem posvečati več pozornosti, da študij socialnega vprašanja ni samo dolžnost duhovnikov, ampak vse skupnosti. Priporoča, da se naj za delavce ustanovijo krščanske strokovne organizacije, duhovniki

jim naj pomagajo k življenju. Bogoslovni študij sociologije naj zajame tudi praktično socialno delo.

Škof Gregorij ni ostal samo pri priporočilih, predlogih in zahtevah. Bil je tudi dejanski organizator krščanske dobrodelnosti v škofiji. Po njegovih navodilih se je ustanovila škofijska Karitativna zveza in župnijski Karitativni odbori. Za utrditev dolžnosti krščanske dobrodelnosti je ustanovil karitativno nedeljo. Učil je, da mora biti socialna pravičnost spremljana z dejansko krščansko ljubeznijo.

Skrbel je tudi za univerzitetne študente, ki so živeli v revščini, in se trudil olajšati njihovo stvarno bedo, poleg velikih prizadevanj za njihovo krščansko formacijo. Hotel je, da so nove generacije slovenskih krščanskih intelektualcev aktivno prisotne v kulturnem dogajanju in ostalih področjih družbenega življenja.

Tudi na izseljence ni pozabil, ki so jih beda ali drugi vzroki prisilili na tuje. Pošiljal jim je dušne pastirje, da skrbijo za njihovo versko in narodno ohranitev. Da bi se vsi zavedali tega težkega vprašanja, je ustanovil izseljensko nedeljo.

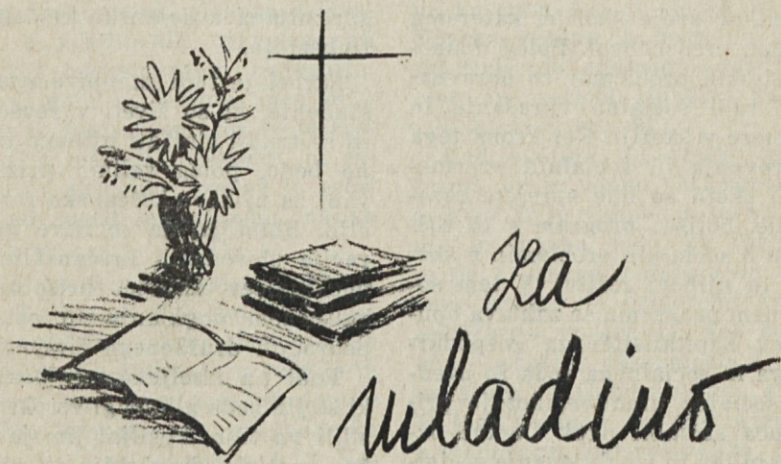
Njegova skrb ni bila nikoli omejena samo na stvarne potrebe delavcev, bolela ga je njihova oddaljitev od Boga, zanemarjanje verskih dolžnosti. O tem vprašanju je pisal svojim duhovnikom že v prvih letih svoje škofovske služ-

be. Zato si je veliko prizadeval za dušnopastirstvo med delavci. Za mlade delavce in kmečko mladino je ustanovil posebne veje Katoliške akcije.

Desetletna škofovska služba škofa Gregorija v mirnem obdobju je bila polna skrbi in dela za reševanje socialnih problemov, kar je smatral za svojo veliko dolžnost. Če upoštevamo še ostala področja njegovega pastirskega delovanja in skrbi, v enem deset-

letju sploh ni mogel več storiti.

Vojno obdobje mu je prineslo še dodatne skrbi in socialne probleme. Revščina se je med potrebnimi še povečala, pridružili so se jim novi reveži, pridružila se mu je skrb za begunce, za reševanje Judov, zapornikov, obsojencev in internirancev. Ta doba njegovega socialnega dela zasluži posebne raziskovanja in študija, da se tako dokaže objektivna zgodovinska resnica. (Konec drugič)

Božič

Betlehem. Majhno mesto. V okolju spe po planinah pastirji; med skalovjem in grmovjem pasejo ovce. Nad skrito votlinico se močno blešči zvezda. V votlini so jasli; Mati položi Novorojenčka vanje. V zasenčenem kotu kleči Mož. Zbor angelov zapoje slavo: Bog se je rodil!

Buenos Aires. Velemesto. Noč je izgubila svoj mir — povsod le hrušč in ropot. Zvezde na nebu nimajo več sre-

brnega sija. Nekje skrito leži novorojeno Dete. Angelsko petje zadoni le tu pa tam v srcu nedolžnih — svet ne sliši petja. Tudi danes se je Bog rodil.

Kje je zvezda, ki kaže pot k Zveličarju? Kje luč, ki razsvetljuje Njegovo slavo in prežene našo bedo? Vsak izmed nas bi moral biti lučka, vsak izmed nas bi moral biti zvezda! Po nas naj bi svet spoznal Zveličarja. Naša luč bi morala kazati, v čem je skrivnost božiča. Vsem bi morali povedati, da se je rodil Edini, ki lahko da srečo. Kot zvezda svetim Trem kraljem bi morali pokazati našim bratom pot do Jezusa; jih voditi po poti ponižnosti, trdnega upanja in vere — do ljubezni.

Kje je mož, ki stoji v senci in moli — in istočasno varuje nje, ki so mu bili zaupani, in veruje Vanj, ki ga je izbral? Kje žena, ki skrbno izpolnjuje od Boga dano nalogo? Učimo se od Moža in Žene, ki sta s svojim zaupnim „HOČEM“, pripomogla Kristusovemu odredišlnemu načrtu. Marija in Jožef sta zaupala božjemu klicu in mu z vso vero sledila. Trdo sta delala, pošteno in preprosto živela. Nista izstopala; molče sta spolnjevala dolžnosti. V srcu sta hranila svojo ljubezen, tiho molila in premišljevala.

Sv. Jožef ni nič vedel o božjih načrtih z Marijo. Ko pa mu je angel velel vzeti Odrešenika in Mater pod varstvo, je brez besed, z vsem zaupanjem to storil. Ne glede na govornice, na javno mnenje, je vestno spolnil božjo voljo. Malokdaj pomislimo, kako važen je bil tisti zaupni „HOČEM“. V tem je veličina tega moža; tako skrit in tako svet mož! Ni bil na vidnem mestu. Stal je ob strani, vedno kakor v senci. Marija je rodila Mesija. Jezus je bil sam Bog. Jožef je moral skrbeti za oba — z izvrševanjem svojih vsakdanjih dolžnosti je sodeloval pri odrešenju.

Betlehem, majhna, nepoznana vas, hrani v sebi sad odrešenja za vse človeštvo. Betlehem, pastirčki, sv. Jožef nam na božič pravi, da ima Jezus rad preproste ljudi, da Jezus ljubi otroška srca. Bodimo majhni, nepoznani, hranimo v sebi božično seme in ga trosimo po svetu. Naj seme ljubezni, pravice in miru, seme nedolžnosti in zaupanja obrodi veliko sadov, kjerkoli bomo!

Ne iščimo važnih vlog. Bodimo skrita lučka, skrita sila, ki poganja svet z ljubeznijo in molitvijo. Naj nas Gospod postavi, kamor On želi. Bodisi da nas pošlje, naj razsvetljujemo svet iz višine, kot božična zvezda, bodisi da ostaniemo skriti in majhni, bomo s svojim „HOČEM“ vedno obnovili božič na zemlji.

Marjanka Kremžar

MED NAMÍ V ARGENTINI

Gallusov koncert

V soboto 29. septembra ob 20.30 je bil v dvorani Slovenske hiše Gallusov koncert. Prvi del sporeda (Dvoržak: Moravski dvospevi: Brezupna nada, Pozdrav iz daljave, Venec; Sattner: Gorska pripovedka, Kapelica, Tihó je legel mrak, Dedek Krim; Premrl: Večer na morju) je izjavajal deklíški zbor pod vodstvom prof. Anke Savelli-Gaser in ob spremljavi klavirja prof. Mirjam Klemenc. V 2. delu je odpel mešani zbor pod vodstvom dr. Julija Savellija naslednje pesmi: Tam nad jezerom (R. Savin), Metuljčki (Grobming), Schwabovi Zlata kanglica in Dobro jutro, Narodna napitnica (Pavčič) in Sonček moj (Schwab-Mirk). Oba zbora sta zapela Prelovčev Pozdrav. 2. del je spremljala pri klavirju prof. Anka Savelli-Gaser.

3. obletnica pri svetogorski Mariji

V nedeljo 7. oktobra je bila v cerkvi sv. Rafaela, J. P. Varela 5272, Devoto, kjer imajo primorski rojaki mesečno slovensko sv. mašo, slovesnost 3. obletnice blagoslovitve in umestitve podobe svetogorske Marije. Ob 4 popoldne so bile pete litanije Matere božje in blagoslov z Najsvetejšim, potem pa je bila peta sv. maša, med katero je msgr. Orehar podelil zakrament bolniškega mazi-

ljenja 43 starejšim rojakom. Cerkevni „zbor svetogorske Marije“ vodi organist Štefan Drenšek. Po maši je bila v farni dvorani pevsko-glasbena prireditev.

Obisk župnika Zaletela

V 2. polovici septembra in v 1. polovici oktobra je bil v Argentini na obisku župnik Vinko Zaletel iz Koroške. Po vseh krajevnih Domovih in v Slovenski hiši je imel skiopitična predavanja o Poljski, o papeževem obisku Poljske in ponekod o Koroški.

Šahovski turnir

29. septembra se je v Slomškovem domu končal šahovski turnir, ki sta ga organizirala Zedinjena Slovenija in Zadruga Sloga. Slovenski šahovski prvak v Argentini za leto 1979 je postal Stane Škerlj.

23. obletnica „Našega doma“

V nedeljo 14. oktobra je Naš dom v San Justu obhajal svojo 23. obletnico. Ob 8 zjutraj je v stolnici daroval sv. mašo msgr. Orehar. Ob 9 je bilo v Našem domu dviganje zastav, pozdravne besede predsednika ND Marjana Bogataja, predsednice deklíškega krožka Nežke Lovšin, predsednika fantovskega odseka

Janeza Kržišnika ter dušnega pastirja dr. Alojzija Starca. Pevski spored šolskih otrok je vodila Anica Mehle, mladinskega zbora pa Andrej Selan. Ob 17 je bil popoldanski program: slavnostni govor dr. Vinka Brumna in veseloigra „Zlato tele“ Jožeta Vombergarja v režiji Frida Beznika in s scenografijo Toneta Oblaka.

SKA ob 25-letnici

Slovenska kulturna akcija je svoj srebrni jubilej proslavila z zahvalno mašo v cerkvi Marije Pomagaj v Slovenski hiši v soboto 13. oktobra. Maševal je predsednik SKA Ladislav Lenček.

Po maši je bila za člane in prijatelje SKA prijateljska večerja v obednici Slovenske hiše.

Na 4. kulturnem večeru (20. oktobra) je dr. Alojzij Kukovica predaval o témi: Ali Cerkev razveljavlja zakon?

Misijonska nedelja

Na misijonsko nedeljo, 21. oktobra, je bila misijonska proslava za rojake, ki bivajo v Vélikem Buenos Airesu, v Slovenski hiši. Ob 16 je bila v cerkvi Marije Pomagaj koncelebrirana maša za misijone. Z msgr. Oreharjem, ki je pridigal, sta so maševala superior Ladislav Lenček CM in vodja Baragovega zavoda Franc Sodja CM. Po maši je v veliki dvorani Franc Sodja CM orisal današnji položaj Cerkve v misijonskem svetu in Ladislav Lenček kje vse ter

kako delujejo slovenski misijonarji v njem.

Šolski izlet

V soboto 13. oktobra je bil skupni izlet učencev slovenskih šol Vélikega Buenos Airesa v kopališki park Villa Albertina. 373 učencev so spremljali nekateri učitelji in nekaj staršev. Ob prihodu je za vso izletniško skupino daroval sv. mašo dr. Alojzij Starec, potem pa so šolarji prebili ves dan v raznih igrah v lepem naravnem okolju.

Slovenski narodni praznik

V soboto 27. oktobra je bila v Slovenski hiši proslava narodnega praznika 29. oktober in dan naše narodne zastave. Letošnja proslava je bila posvečena 35-letnici ustanovitve Narodnega odbora za Slovenijo. Ob 19 je v cerkvi Marije Pomagaj delegat msgr. Anton Orehar daroval sv. mašo za vse, ki so delali in se žrtvovali za svobodo slovenskega naroda. Po maši je bil spored v dvorani: pozdrav predsednika pripravljalnega odbora Marjana Schiffrerja, beseda mladih — govoril predsednik SFZ Pavel Pleško, nagovor podpredsednika Slovenske demokratske stranke in člana NO Feliksa Urankarja, govor soustanovitelja in predsednika NO Miloša Stareta, odrski prikaz „Mejnika v slovenski zgodovini“ dr. Tineta Debeljaka v režiji Maksa Borštnika in slavnostna večerja. Proslave se vsako leto udeležijo zlasti naši javni delavci: odborniki

Zasedanje JŠK

Od 25. do 28. septembra je bilo v Zagrebu tridnevno redno jesensko zasedanje jugoslovanske škofovske konference, ki se ga je udeleževalo 25 škofov. Večino časa so škofje namenili posebnemu pastirskemu pismu o spoštovanju človekovega življenja že pred rojstvom. To je prispevek Cerkve v Jugoslaviji od mednarodnem letu otroka. Besedilo bomo objavili tudi v naši reviji.

Škofje so razpravljali tudi o drugih vprašanih: o delu komisije za katehezo, o volitvi novih članov nekaterih škofovskih komisij, o odgovoru vlade na prošnjo o neomejitvi vožnje za duhovnike z motornimi vozili, o skupnem pismu evropskih škofov, o morebitnem premiku zapovedanih praznikov na nedelje in drugih tekočih vprašanih.

Pastoralni tečaj 79

je bil v Ljubljani 19. in 20. septembra. Dopoldne je bilo uvodno navodilo, odlomek iz sv. pisma, skupne prošnje, predavanje, odmor in delo po skupinah; popoldne je bil koreferat, zaključek dela po skupinah, poročila skupin v plenumu, pogovor s predavateljem in koreferatom. Tema tečaja je bila zakonska pastoralna: Zakon v življenju družbe in Cerkve (sociološki, psihološki, teološki,
.....

slovenskih Domov, organizacij in ustanov, slovenski dušni pastirji, vzgojitelji naše mladine, kulturni ustvarjalci in predavatelji v naših organizacijah.

moralni, oznanjevalni in pastoralni vidiki zakona), koreferat Delo z zakonci po drugih deželah; Perspektive zakonske pastorale, koreferat Pregled dela za zakonce in z zakonci v nadškofiji.

Iz nadškofovega „Pisma sobratom“

Tudi iz vseh sosednih dežel poročajo o velikem in hitrem upadanju nedeljnikov. Naše škofovske vizitacije kažejo isto žalostno sliko tudi za naše župnije. V zadnjih 20 letih smo padli na 20 do 30%. Mladina je bila v šolskih letih redno pri maši in vsako nedeljo prejemale obhajilo, po končani osemletki često povsem odpove. To nas navdaja s skrbjo, ker smo prepričani, da bo le obisk nedeljske maše in prejemanje obhajila ohranilo vero bodočim rodovom. Zgodovina namreč ugotavlja, da so bile dobe, ko so verniki prejeli evharistijo, cvetoče dobe, dobe pa, ko so vero zanemarjali, dobe propada, krikih ver in razkolov.

Papež Janez Pavel II. je ponovno poudarjal prvenstveno pomembnost nedeljske maše v življenju vernikov, ne le zato, ker bi druge dejavnosti ne bile pomembne in značilne v krščanskem življenju, ampak zato, ker nedeljska maša vzdržuje, posvečuje in plemeniti vse, kar se izvršuje med tednom.

Maša je občestvena daritev: vsi dejavniki: mašnik, zbor, bralci, strežniki in ljudstvo morajo pri njej dejavno, zavestno in plodovito sodelovati. Ljudstvo mora sodelovati z

NOVICE IZ SLOVENIJE

odgovori in ljudskim petjem. Pridiga mora biti skrbno pripravljena; petje, tudi mašnikovo, ubrano. Obrede je treba opravljati s pobožno zavzetostjo, varovati se moramo mehaničnosti in rutine. Vse glavne nedeljske maše naj bodo pete in naj trajajo s pridigo vred tri četrt ure. Vsi sodelavci naj se za vsako mašo skrbno pripravijo, tako bo nedeljska maša res privlačna.

Koncil imenuje obnovo liturgije mimohod Svetega Duha; tega ne smemo s svojo površnostjo pri opravljanju liturgije ugašati. Učinkovitost sv. maše ne doseže nobeno drugo cerkveno dejanje.

Kateheza prizadetih otrok

5. septembra se je v avli teološke fakultete zbralo nad 150 duhovnikov in pastoralnih delavk k enodnevni tečaju o verski vzgoji prizadetih otrok. Frančiškanski duhovnik Jakob Bijol je zbranim odkrival možnosti kateheze prizadetih. V Sloveniji je približno 8 odstotkov bolj ali manj prizadetih otrok, to se pravi okrog 9.000 otrok, ki potrebujejo preprosto pripravo na spoved, birmo in obhajilo. Prizadele osebe so skromne, tem skromnejše, čim težje

so prizadete. Živijo v svojem malem svetu, tako majhnem, da jim ga lahko uredimo kar najlepše. Gre za slepe, slabovidne, gluhe in naglušne, z motnjami v govoru, za invalidne otroke, slabotne, bolehnne, epileptične, nevrotične, psihonevrotične...

Novi provincial lazarištev

Dosedanjemu provincialu lazarištev dr. Francetu Rodelu je potekla 6-letna službena doba. Za novega provinciala je bil izvoljen in je s 1. septembrom nastopil Zdravko Pogorelc, OM.

Splavi v Srbiji

Dnevnik z največjo naklado v Jugoslaviji Večernje novosti je pred kratkim objavil članek, v katerem poroča, da že 2 leti obstoji v Srbiji zakon, ki ženam dopušča svobodo pri odločitvi za rojstvo otroka ali splav. Po 2 letih je v Beogradu dva in pol krat več splavov kakor rojstev — okoli 50 tisoč.

Dejavnost Cerkve jim gre na živce

28. septembra je bila v Ljubljani seja koordinacijskega odbora republiške konference SZDL, ki jo je vodil Mitja Ribičič. Stane Kolman je povedal, da je želja Cerkve, da bi bila rada povsod, kjer se nekaj dogaja. Povedal je tudi, da se papež Jane Pavel II. veliko ukvarja z vprašanjem človekovih pravic, v katere je seveda vključena tudi verska svoboda. Negativno je ocenil pisanje Družine, ki naj bi v zadnjem času „dobilvalo preveč političnih tonov“. V de-

bati so nekateri ugotavljali nekakšno zaostrovanje odnosov zlasti med katoliško Cerkvijo in „družbo“. To naj bi se kazalo predvsem v „politizaciji pisanja Družine, v odklonilnih stališčih cerkvenega vodstva in v vedno večji zunanjecerkveni dejavnosti zlasti mlajših duhovnikov.“

(Družina, št. 37)

Umrli duhovniki

Karel Babnik

Umril je 22. avgusta v Kliničnem centru v Ljubljani Karel Babnik, župnik na Homcu. Rodil se je 1909 v vasi Godič v župniji Mekinje, posvečen 1934, bil kaplan v Mirni in v Stari Loki in župnik v Ljubnem in od 1953 na Homcu. Dolga leta je bolehal za hudo sladkorno boleznijo.

Franjo Ksaver Korban

23. avgusta je umrl upokojeni nadžupnik iz Laškega Korban. Rodil se je 1902 v župniji Loka pri Zidanem mostu, duhovnik je postal 1930, bil kaplan v Trbovljah in v Celju, med vojno izseljen na Hrvaško, po vojni še v Celju, od 1948 stolni vikar v Mariboru, 1955 pa postal župnik v Laškem. Nadžupnijo je vodil do 1977.

Jožef Varga

14. septembra je v Clevelandu umrl Jožef Varga, župnik tamkajšnje mestne župnije sv. Lovrenca. Rodil se je 1909 v Bogojini, v duhovnika posvečen 1933 v Mariboru, bil za kaplana pri Sv. Vidu na Planini in pri Sv. Juriju v Prekmurju, med vojno

bil izseljen na Madžarsko, po vojni zaprt, 1949 se je umaknil na Koroško in potem odšel v ZDA. Kot kaplan je služboval v clevelandski škofiji in sicer najprej v angleški, potem v madžarski župniji in nazadnje v slovenskih župnijah Sv. Vida in Marije Vnebovzete. Od 1968 je bil župnik sv. Lovrenca v Clevelandu.

Lojze Sedej

14. septembra je umrl lazarist Lovro Sedej. Rojen je bil v Notranjih Goricah, vstopil v Misijonsko družbo in bil 1920 posvečen v Ljubljani. V družbi je bil 19 let provincial, precej časa tudi ravnatelj usmiljenk. Po vojni je bil v zaporu, potem na žalni in 6 let pri Sv. Jožefu v Celju, nato superior v Mirnu in Beogradu, zadnjih 6 let pa hišni duhovnik pri usmiljenih sestrah v Skopju.

Redovniški dan

V prostorih teološke fakultete v Ljubljani je 26. septembra potekal 4. redovniški dan. Molitvenemu bogoslužju je sledilo razmišljanje o „redovniški skupnosti v luči vere (cistercijan Anton Nadrah), o „antropološki razsežnosti skupnostnega življenja“ (salezijanec Tone Ciglar), mašna daritev (somaševanje je vodil kanonik Lojze Šuštar), popoldne je 17 skupin redovnic in redovnikov izmenjalo svoje izkušnje skupnostnega življenja. Letos se je dneva udeležilo okrog 500. Vseh redovnikov in redovnic v Slovenije je 1480: 12 moških in 18 ženskih redov.

Med Slovenci v zamejstvu

Tržaški romarji pri papežu

5. septembra je papež Janez Pavel II. sprejel v posebni avdienci več kot 2 tisoč romarjev iz tržaške škofije. Med njimi je bilo 500 Slovencev, veliko v narodnih nošah. Škof Bellomi je papežu predstavil Trst kot stičišče dveh narodov in kultur ter mu razložil načela, sprejeta na pastoralnem posvetovanju: Trst, kristjani iz oči v oči. Papež je govoril tudi slovensko in s tem z najvišjega mesta potrdil dvojezičnost tržaške škofije. Po slovensko je dejal: „Zelo me veseli, da spregovorim v njihovem jeziku tudi slovenskim romarjem, ki prihajajo iz tržaške škofije. Pozdravljam vas posebej, s pristržno željo, da bi bila vaša izvirna kulturna identiteta, vključena v obseg družbenega in cerkvenega življenja, za vas in za vse resničen prispevek duhovnega bogastva ter počelo vedno bolj plodonosne povezanosti v mislih in delih v Jezusu Kristusu.“ Slovenci so pred papežem zapeli pesem Lepa si, lepa si, roža Marija.

Škof Lenič pri graških Slovencih

V avstrijskem Gradcu (Grazu) je precej Slovencev, nekaj je stalno naseljenih, drugi so na delu. 23 let je slovenske vernike oskrboval letošnji zlatomašnik župnik Janez Haf-

ner, zadnjih 10 let jih pa mariborski duhovnik Martin Belej, ki je sicer tudi kurat v bolnišnici v Enzenbachh. Vsako nedeljo zbere Slovence v večji kapeli Marije Pomagaj v minoritskem samostanu ob cerkvi Maria Hilf. Zadnje čase so samostan, cerkev in župnijo prevzeli 3 slovenski minoriti.

Župnik Belej je povabil med rojake škofa Leniča, ki je prišel k njim 26. junija. Čeprav je bilo čez teden, se je zbralo k slovenski škofovi maši veliko rojakov, ki so ostali po maši tudi v dvorani pri petju in kramljanju. Zlatomašnik Hafner oskrbuje v domu onemoglih sestre in osebje z vsakdanjo mašo.

Spomenik Andreju Einspielerju

V rodnih Svečah v Rožu na Koroškem so odkrili spomenik Andreju Einspielerju, duhovniku in poslancu v koroškem deželnem zboru. Poleg škofa Slomška velja Einspieler za pobudnika Družbe sv. Mohorja. Njegov „Slovenski prijatelj“ je močno dvignil raven slovenskega bogoslužnega in veroučnega jezika v času, ko je bila še tretjina prebivalstva na Koroškem slovenskega rodu. Spomenik je delo akademskega kiparja Francea Goršeta in stoji pred Goršetovo hišo, ki je nasproti hiše prof. Inzka.

Nova Tonklijeva pesniška zbirka

Pod psevdonom Venceslav Sejalec je goriški duhovnik štefan Tonkli izdal v samozaložbi zbirko pesmi „Bodi črka srčna kri“. To je že njegova 4. zbirka pesmi, odkar se je vrnil iz Argentine v domače kraje.

SVETOVNE NOVICE

Mati Terezija prejela Nobelovo nagrado za mir

Letošnjo Nobelovo nagrado za mir je prejela znamenita katoliška redovnica mati Terezija, ki je zadnja leta zaslovela po celem svetu zavoljo svoje junaške požrtvovalnosti, s katero se posveča najbolj bednim in zapuščenim bolnikom in pohabljenecem ter osamljenim ostarelim po zanikrnih predmestjih Kalkute v Indiji. Odbor, ki je imel na skrbi izbiro osebe ali ustanove za nagrajevanje, se je izrazil, da je 69-letna mati Terezija vredna javnega priznanja, saj se njeno izredno delovanje navdihuje iz spoštovanja do človeka, njegovega dostojanstva in njegove prirojene vrednote. „Osamljeni, najbednejši in umirajoči so bili deležni njenega brezpogojnega sočutja, ki je osnovano v vrednotenju človeka,“ je dejal odbor.

Mati Terezija Bojaxhiu je bila rojena v Skopju v Jugoslaviji kot hči albanskih staršev. 20 let je poučevala kot redovnica reda loretskih sester, dokler se ni odločila, da posveti svoje ostalo življenje lajšanju usode brezpravnih, gobavcev in največjih siromakov. To se je zgodilo 10. septembra 1946, ko je imela 36 let. Nekega dne je našla na cesti umirajočo ženo, ki so jo že začele grizti podgane. Spravila jo je v bolnišnico in začela skrbeti zanjo. Po-

slopje bolnišnice ji je kasneje oblast odstopila in se danes imenuje „Čisto srce“. V njem deluje še danes. Več kot 30.000 oseb je dobilo oskrbo tam: otroci, pobrani iz smetišč, umirajoči, brezdomeci, ostareli ljudje brez družine in doma.

Naša revija je objavila članek o materi Tereziji v marčni številki leta 1977.

Kardinal Wright — umrl

10. avgusta je umrl kardinal John Wright, voditelj kongregacije za duhovščino v Rimu. Rojen je bil 1909 v nadškofiji Boston v ZDA, postal škof škofije Worcester, 1959 pa Pittsburgh, zadnjih 10 let pa je bil v Rimu pri Kongregaciji za duhovnike. Zadnje čase je bil priklenjen na bolniški voziček.

Kardinal Caggiano — umrl

23. oktobra je umrl v Buenos Airesu upokojeni buenosaireški nadškof in primas Argentine kardinal Antonio Caggiano. Pogreba se je udeležil predsednik države general Rafael Videla, nad 30 škofov in veliko duhovnikov ter vernikov.

Caggiano je bil rojen leta 1889 v Corondi, provinca Santa Fe, v duhovnika je bil posvečen 1912, 1931 je bil med ustanovitelji argentinske Katoliške akcije in bil dolga leta

njen asistent. Leta 1934 je bil tajnik mednarodnega evharističnega kongresa v Buenos Airesu. Kmalu zatem je postal škof v Rosariu. Pij XII. ga je 1946 imenoval za kardinala. Pred 20 leti je prevzel buenosairesko nadškofijo in jo vodil do svoje upokojitve. Vseskozi je bil veren učitelj cerkvenega nauka.

Prihodnji „Dan miru“

Janez Pavel II. je za prihodnji dan miru, 1. januarja 1980, izbral glavno misel: „Resnica je moč miru“. To bo misel, o kateri bodo govorili govorniki na dan, ki bo že 13. svetovni dan miru. Zastopnik Vatikana je poudaril, da marsikaj na svetu ni v korist miru, ker nasprotuje resnici.

Laž ne koristi miru, a vendar lažejo posamezniki, lažejo skupnosti. Drugi to vedo, nihče nikomur ne zaupa. Tako ni zaupanja med posamezniki ne med narodi. Skupine, bloki držav, narodi se ogradijo in zbirajo v svoj krog. Iz nezaupanja in sumničenja, da drugi lažejo, nočejo pogovora, ne marajo sodelovanja. Zaradi nespoštovanja resnice ni miru.

Izjava nemških škofov

Zahodnonemški škofje so ob 40-letnici druge svetovne vojne, 1. septembra, dali posebno izjavo, katere glavne ugotovitve so:

Dve osnovni dejstvi sta sodločali, da je Nemčija pod nacionalsocialističnim režimom sprožila vojno: popteptanje neodsvojljivih pravic poe-

dincev in narodov ter prekladanje odgovornosti in krivde na druge. Morda je nacionalsocialistični rajh pokvaril nemški narod najbolj s tem, da je načrtno pohodil občutek za pravico. Politika, ki gradi na takih načelih, vodi nujno v polom, kot je z grozljivo jasnostjo pokazala druga svetovna vojna.

Nemški odsek „Evropske konference za človekove pravice in samoodločbo“ je ob isti priložnosti zapisal med drugim tole:

Pred 40 leti se je začela druga svetovna vojna. Hitler in Stalin sta se domenila za skupni napad na Poljsko. 1. septembra je nemška vojska vkorakala na Poljsko, 17. septembra je rdeča armada zasedla vzhodno Poljsko. 40 let po drugi svetovni vojni je prišel komunizem na oblast v tretjini sveta. Pod geslom „mirnega sožitja“ se je sovjetskim imperia- listom posrečila mojstrovina psihološkega vojskovanja: tajitev svoje strategije osvajanja in hromitev zaresnega odpora. „Rdeče polakirani nacisti“, kot je imenoval vodja nemške socialdemokracije Kurt Schumacher komuniste, so ustvarili v ta namen učinkovito nedotakljivo: profitašizem je samoposebi umeven, protikomunizem pa ogroža mir. Zahodne demokracije so dolžne vzgibati duhovno obrambo svojih narodov proti rdečemu totalitarizmu, ki se nateza po prihuljenih poteh evrokomunizma, ljudskih front in tako imenovanih osvobodilnih vojn za oblast nad celim svetom. Zopetna zgraditev združene Evrope ne sme spregledati dežel vzhodne in srednje Evrope:

ni moč preslišati skupnega krika po uvedbi pravic narodov in poedincev, samoodločbi in odstranitvi rdečega kolonialnega sistema.

Nemška škofovska konferenca

Zadnji teden v septembru se je v Fuldi zbralo na zasedanje škofovske konference okrog 70 nemških škofov, ki so govorili o pravici do življenja, o vzgoji otrok v družini in šoli ter o liturgičnem življenju v župniji po koncilu. Predsednik NŠK kölnski kardinal Häffner je na začetku zasedanja pridigal o pomenu molitve v družini.

V nedeljo 30. septembra so po katoliških cerkvah v Zvezni republiki Nemčiji prebrali posebno pismo nemških škofov z naslovom Služiti življenju. V njem škofoje odločno zavračajo pasivnost državnih ustanov ob vprašanju splava. Niti razsodbe najvišjega sodišča v državi niso v skladu z osnovnimi krščanskimi načeli o pravici do življenja.

Kršitev človekovih pravic v Rusiji

9. oktobra je Amnesty International v Londonu objavila odprto pismo Leonidu Brežnjevju, v katerem terja brezpogojno svobodo vseh političnih in verskih zapornikov in konec psihiatričnih zlorab zavoljo političnih razlogov v sovjetski Rusiji.

Pismo navezuje poziv z olimpijskimi igrami v Moskvi prihodnje leto.

Ustanova trdi, da je bila obveščena, da so sovjetske oblasti ukazale

prevoz pripornikov iz psihiatričnih klinik v Moskvi v oddaljene kraje, da bi preprečile vsak možen stik s tisoči obiskovalcev, ki jih pričakujejo za čas olimpijskih iger.

Za kršitev človekovih pravic v Sovjetski zvezi, nadaljuje dokument, je značilno ustrahovanje, zapiranje v ječe in vsestransko nadlegovanje tistih sovjetskih občanov, ki so od podpisa sklepne helsinške listine od strani sovjetske oblasti ugotavljali kršitve členov listine o človekovih pravicah te mednarodne pogodbe.

Doslej so obtožili in obsodili 19 teh varuhov helsinške pogodbe na zapor do 15 let. Pismo trdi, da ni bilo pri nobenem pravične sodbe in da ustanova ne pozna niti enega samega primera, da bi kakšna sovjetska sodna oblast oprostila kakega političnega ali verskega zapornika.

Katedrala spremenjena v muzej

Veliko zgodovinsko katedralo v Rigi (Letonska), ki je bila zgrajena že v letu 1215, so sovjetske oblasti zaprle ob zasedbi Letonske. Sedaj so jo odprle, toda ne za bogoslužje, ampak kot koncertno dvorano z največjimi orglami na svetu (6768 piščali in 127 registrov).

Izredno odkritje

V samostanu sv. Katarine, ki leži na vznožju gore Sinaj, so delavci porušili neko steno. V tej steni pa je bil prostor, za katerega menihi doslej niso vedeli. V tem prostoru so našli številne slike-ikone, 47

zavitkov s svetopisemsko vsebino, in razne rokopise iz četrtega stoletja. Verjetno je, da so menihi ob kakšni nevarnosti zazidali te stvari, da ne padejo sovražnikom v roke. — Samostan sv. Katarine je znan že po izrednih najdbah v letih 1844 in 1859, ko je profesor Tischendorf tam našel okoli 3000 svetopisemskih rokopisov, ki so dobili ime Codex Sinaiticus. V tem kodeksu je tedaj manjkalo 8 strani, ki so jih sedaj našli pri tem novem odkritju.

Kongres „Cerkve v stiski“

Letošnjega kongresa Cerkve v stiski v Königsteinu (Taunus, Nemčija) se je udeležilo okoli 600 ljudi iz 31 držav. Pogovorom in predavanjem so dali naslov „Kršćanstvo — upanje za vso Evropo“. To je bil že 29. kongres te vrste.

Nestrpnost atoških menihov

Skupnost pravoslavnih menihov na gori Atos je protestirala pri grški vladi, ker je sklenila vzpostaviti diplomatske odnose z apostolskim sedežem. Menihi so prepričani, da bo to v škodo pravoslavni Cerkvi in Grčiji. Kdor pozna zadržanje atoških menihov, se ne čudi protestu, saj hočejo veljati za najzvestejše branitelje pravoslavja.

Ekvatorialna Gvineja

3. avgusta je vojaški prevrat v Ekvatorialni Gvineji ob Gvinejskem zalivu odpravil diktaturo Francisca Macía Nguema, pred katerim je iz

države zbežala tretjina prebivalstva, medtem ko jih je bilo na račun izmišljenih zarot ubitih več oseb na dan. Od 350.000 prebivalcev jih je okoli 80 odstotkov katoličanov. Macía je katoliško vero prepovedal in preganjal. Nova vlada je obljubila spoštovati demokratične svoboščine.

Pravoslavni za teološki pogovor

Na praznik sv. Petra in Pavla je pravoslavni metropolit Meliton izročil papežu poslanico carigrajskega patriarha Dimitriosa. V njej patriarh sporoča, da so vse pravoslavne Cerkve pristale na začetek teološkega pogovora s katoliško Cerkvijo, da bi prišli do večje edinosti med kristjani.

SODELAVCI DŽ 1979:

Prof. Božidar Bajuk, dr. Vinčo Brumen, dr. Tine Debeljak, Božidar Fink, Avgust Horvat, Stane Hrovat, dr. Vladimir Kos, Anica Kralj, Marjanka Kremžar, dr. Marko Kremžar, dr. Jože Krivec, Ivanka Krušič, dr. Alojzij Kukovica, Mirko Kunčič, Milan Magister, Rezi Marinšek, Metka Mizerit, Tone Mizerit, msgr. Anton Orehar, France Pernišek, Janez Pintar, Roman Rus, Rudolf Smersu, Franc Sodja OM, Marija Snoj, dr. Alojzij Starc, Anica Šemrov in Jože Škerbec.

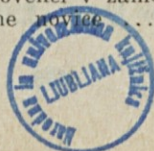
Platnice: arh. Jure Vombergar; **zaglavja:** Stane Snoj; **fotografije:** Marko Breznikar, Ivan Makovec, Marijan Šušteršič, Marko Fink.

KJE JE KAJ

Leto 29

December 1979

ADVENT	Božična voščila naše revije	641
IN	Bog na vidiku	642
BOŽIČ	Prva sveta noč	642
	Božič (narodna)	644
	Praznovanje adventa in božiča v družini (Pastoralni svet)	646
	Božično razmišljanje (Karel Mauser)	652
	Vabilo z zlatim trakom zvezde (Vladimir Kos)	656
	Za božič se odpró nebeška vrata (Milena Merlak)	656
	Zadnje jaslice (Mihaela Jarc)	658
	Božič (Marjanka Kremžar)	688
IZ ŽIVLJENJA CERKVE	Vseslovensko romanje v Rim	659
	III. apostolsko potovanje papeža Janeza Pav- la II. (L. S.)	663
	Izkrivljeno prenašanje poljske TV papeže- vega obiska domovine	669
	Papež Janez Pavel II. o Mariji	671
	Duhovnikov blagor (Franček Križnik)	672
	Molitveni namen za december (V. V.)	681
SODOBNA VPRAŠANJA	Pismo slovenskih škofov o verski vzgoji otrok	674
	Sedanji slovenski trenutek (Naša luč)	678
VELIKI ČLOVEŠKI LIKI	Škof Gregorij in socialni problem v njegovi škofiji (Avgust Horvat)	685
	In memoriam Pave' Fajdiga (-jkc)	683
NOVICE	Med nami v Argentini	690
	Novice iz Slovenije	692
	Med Slovenci v zamejstvu	695
	Svetovne novice	696

Pregovori o uboštvu

Reven ni tisti človek, ki ima prazne roke,
ampak tisti, ki ima srce prazno željá. (arabski)
Uboštvo je senca sreče, sreča je plašč uboštva. (kitajski)
Kar ubogemu daš, ti na žlici priraste. (slovenski)
Največje bogastvo je varčnost, največje uboštvo je razsipnost. (slovenski)
Solze ubogih so meči proti bogatim. (finski)
Uboštvo vzame vse razen duha in časti. (ruski)
Upanje ohranja pri življenju ubogega, strah ubija bogatega. (indijski)
Siromaštva in kašlja ni moč skriti. (slovenski)
Ko vidim reveža, me bolijo oči. (agfriški)

DUHOVNO ŽIVLJENJE

je slovenski verski mesečnik, ki ga izdaja konzorcij (msgr. Anton Orehar); urejuje uredniški odbor.

Editor responsable: msgr. Antonio Orehar — Ramón L. Falcón 4158, 1407 Buenos Aires, Argentina.

Registro de la propiedad Intelectual
No. 1.313.507

Tiska Vilko s. r. l., Estados Unidos
425, 1101 Buenos Aires, Argentina.

POVERJENIKI

ARGENTINA: Dušnopastirska pisarna, Ramón L. Falcón 4158, Buenos Aires.

ZDA: Rev. Julij Slapšak, 6019 Glass Ave., Cleveland, Ohio 44103, USA.
Slovenska pisarna, Baragov dom, 6304 St. Clair Ave., Cleveland 3, Ohio 44103, USA.

KANADA: Ivan Marn, 131, Treeview Drive, Toronto 14, Ontario, Canada.

TRST: Marijina družba, Via Risorta 3, Trieste, Italia.

ITALIJA: Zora Piščanec, Riva Piazzutta 18, Gorizia, Italia.

AVSTRIJA: Naročnino pošiljajte Mohorjevi družbi v Celovec.

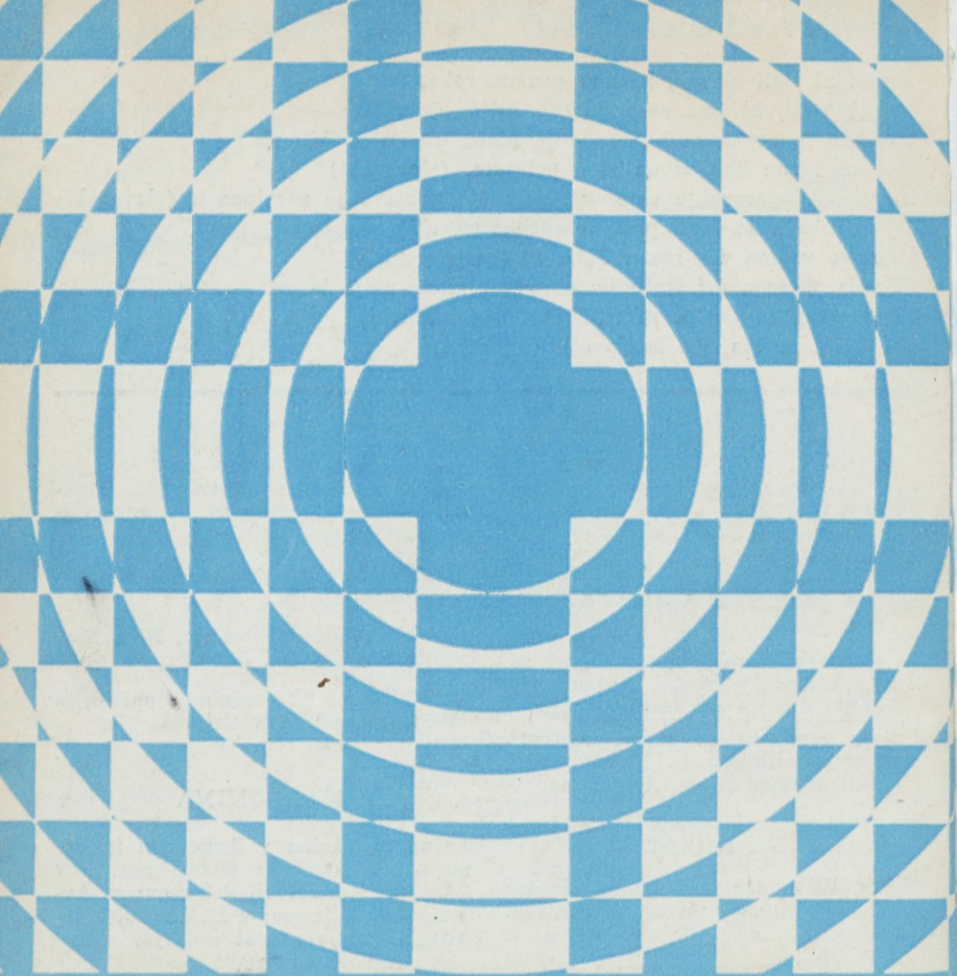
NAROČNINA

Letna naročnina v Argentini in obmejnih državah je 40.000 pesov; v ZDA in Kanadi 15 dolarjev; v Avstriji 200 šilingov; v Italiji 8.000 lir; druge protivrednost dolarja.

DENARNA NAKAZILA NA NASLOV:

Antonio Orehar, Ramón Falcón 4158, 1407 Buenos Aires, Argentina.

Zunanja oprema DŽ: arh. Jure Vombergar; stalna zaglavja DŽ ter cetna oprema Božjih stezic: Stane Snoj.

Za svete božične praznike se pripravimo tako, da bo Kristusovo življenje, njegova moč in ljubezen, ki jo vsebuje posvečujoča milost, prav gotovo v nas. Tedaj bomo smeli reči, da smo Gospoda Jezusa sprejeli — in tak božič bo lep, miren in zveličaven in takega vam vsem iz srca želim.

Škof dr. Gregorij Rožman